

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah :-
Velja za vse leto . . \$3.00
Za pol leta \$1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
in the United States :-
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays :-
50,000 Readers :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1902, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 84. — ŠTEV. 84.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 10, 1916. — PONEDELJEK, 10. APRILA, 1916.

VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Francoske čete so morale zapustiti vas Bethincourt.

STRAŠNA ARTILERIJSKA BITKA ZAPADNO OD REKE MAAS. — OBSTRELJEVANJE FRONTE MED AVOCOURTOM IN CUMIERES. — SEVEROVZHODNO OD AVOCOURTA SO VDRILI NEMCI V FRANCO-SKE POSTOJANKE. — SITUACIJA PRI DOUAUMONTU. — ZA ANGLEŠKO FRONTO SE JE SPUSTIL NA TLA NEK NEMŠKI ZRAKOPLOV. — VELIKE NEMŠKE IZGUBE PRI LE MORT HOMME.

Pariz, Francija, 9. aprila. — Noč je bilo tukaj razglašeno, da divja zapadno od reke Maase na celi francoski fronti med Cumieres in Avocourtom vroča artilerij-ska bitka.

Ker je pretela francoski trdnjavi Bethincourt velika nevarnost, so se francoske čete umaknile iz nje in v bližini zavarovale z okopi.

Pri hribu Le Mort Homme so imeli Nemci silno velike izgube. Na bojišču je obležalo več sto sovražnikov. Zapolnili smo veliko vojnega materiala in nekaj provianta. Odbili smo vse napade, katere so Nemci vprizorili proti Le Mort Homme in sosednjim postojankam.

Naši vojaki so se sovražniku posebno dobro ustavljali na fronti med Avocourtom in reko Forges. Na par mestih se je sovražniku posrečilo nekaj napredovati, toda ta njegov uspeh je brez vsakega pomena na splošen položaj.

V Argonih obstreljuje francoska artilerija ceste, po katerih prevažajo Nemci vojni material.

Vzhodno od reke Maas, južno od vasi Douaumont so zavzeli Francozi nemške strelne jarkove v dolžini 150 metrov. V Lotaringiji so nas hoteli Nemci na nekaterih točkah presenetiti, toda mi smo bili na napad prav dobro pripravljeni in smo ga z lahkoto odbili.

London, Anglija, 9. aprila. — V soboto se je spustil za angleško bojno črto nek nemški aeroplan. Zrakoplovec, katerega so Angleži vjeli, je izpovedal, da mu je zmanjkalo bencina.

Pri Hohenzollernski reduti so razstrelili Nemci mino, ki pa ni povzročila skoraj nobene posebne škode.

Berlin, Nemčija, 9. aprila. — Vojno ministertvo je izdalo poročilo, ki se glasi:

— Na levem bregu reke Maas so zavzele bavarske čete z naskokom važno francosko postojanko južno od Haucourta. Nadalje so osvojile vse sovražne postojanke na obronku neke višine. Te pozicije so zanje zelo velike važnosti.

Naše izgube so bile v primeri s francoskimi malenkostne. Kot se čuje, je padlo petnajst francoskih častnikov in preko šeststo mož.

Pariz, Francija, 9. aprila. — Popoldne je bilo razglašeno, da se vrše pri Ville Mort v Argonih vroči boj.

Južno od Bethincourta se je vršil boj za jarek, ki veže Bethincourt in Chatanecourt.

Pariz, Francija, 9. aprila. — Francoska artilerija je razdelala južno od Aures mlin pri Saint Aurinu, ki je služil Nemeem za opazovališče. Bitka, ki se vrši v Kampalni, v okolici Navarina, še ni končana. Obe stranki imata precejšnje izgube. Pri Verdunu se ni ničesar posebnega pripetilo.

Berlin, Nemčija, 9. aprila. — Vojni poročevalci, ki se mudijo ob verdunski fronti, poročajo, da je za Francoze pri Bethincourtu vsaka ped zemlje izvanredno velike važnosti. Francoske čete so dobile povelje, da morajo za vsak najmanjši kosček ozemlja boriti se na življenje in smrt.

Nemci niso na tako lahkem stališču kot bi si morda kdo mislil. Za obrambo so tla zelo ugodna, pokrajina je valovita, na vsaki višini je kak francoski fort. V gozdovih, ki pokrivajo obronke višin, imajo Francozi vse polno strojnih pušk. Večkrat se je že pripetilo, da naš cel bataljon ni mogel zavzeti pozicije, katero je branila morda samo ena francoska stotnica.

Vsled zavzetja Haucourta preti celi francoski fronti velika nevarnost. To utrdbo je mogoče kontrolirati samo z višine št. 204, ki bo pa tudi kmalo v naših rokah.

Nemška artilerija obstreljuje cesti, ki vodita iz Hau-courta proti Esnes in iz Bethincourta proti Esnes. — Vas Esnes je oddaljena samo tri milje od višine št. 295.

Pri Douaumontu se ni ničesar posebnega pripetilo. Francozi so baje poslali na fronto velika ojačenja, in se pripravljajo na splošen napad, katerega bodo Nemci v najkrajšem času vprizorili.

Nemške izgube.

London, Anglija, 9. aprila. — Iz angleške uradne statistike je razvidno, da so izgubili Nemci meseca marca 63,000 vojakov, med katerimi jih je bilo 14,700 mrtvih. Dozaj so izgubili Nemci v vojni vsakega skupaj 2,700,000 mož. Od teh jih je bilo 600,000 mrtvih, 600,000 ranjenih, 1,500,000 pa v zaporu. — Slovene Publishing Co., 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

POZOR ROJAKI!

Kdor se nima Slovensko-Ameriškega Koledarja za leto 1916, naj ga nemudoma naroči. V zalogi ga imamo samo še nekaj izvodov. — Dozaj so izdali Nemci v vojni vsakega skupaj 2,700,000 mož. Od teh jih je bilo 600,000 mrtvih, 600,000 ranjenih, 1,500,000 pa v zaporu. — Slovene Publishing Co., 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Soška fronta.

Italijanske čete bodo kmalo začele na soški in tirolski fronti s splošno ofenzivo.

Rim, Italija, 8. aprila. — Vojno ministertvo naznanja, da so Avstriji pri Cristallo z vso silo navali na italijanske postojanke in jih po nečloveškem prizadevanju tudi nekaj zavzeli.

Avstrijske čete so imele strahovite izgube.

Dunaj, Avstrija, 8. aprila. — Artilerijske bitke ob Soči in v Tirolah se neprestano nadaljujejo. Italijani bodo najbrže še pred prvim majem začeli s splošno ofenzivo. To je bilo sklenjeno na zavezniški konferenci v Parizu in to je najbrže tudi dalo povod resignaciji italijanskega vojnega ministra Zupellija. On je namreč vedno ustajal na stališču, da je neumno žrtvovati pri Gorici toliko italijanskih vojakov, ker kljub velikim izgubam ničesar ne dosežejo.

Južno od Mrzlega vrha so zavzeli Avstriji več važnih italijanskih postojank.

Zapadno od Rive na Tirolskem postaja streljanje italijanske artilerije vedno živahnije. Pri neki priliki so vjeli Avstriji tri italijanske častnike in preko 150 mož.

Govorice o miru.

Milan, Italija, 9. aprila. — Iz Berna poročajo, da je tajnik turškega zunanjega ministertva Resad paša brzojavno pozval Osmana Efendija, da ne vrne takoj v Carigrad.

Uradniki turškega zunanjega ministertva so prepričani, da se bodo v najkrajšem času začela mirova pogajanja.

Nemiri na Kitajskem.

London, Anglija, 10. aprila. — Tukajšnje časopise je dobilo poročilo, da se je kitajska vlada premislila in da ne bo poslala proti jugu nikakih ojačenj.

Po Pekingu se širijo vesti, da bo kmalo izbruhnila splošna revolucija. Predsednik Juanšikaj bo najbrže v kratkem odstopil. — To že vsaj zatrjujejo njegovi nasprotniki.

Obesil se je.

Ko se je vrnila večerj Roza Siebert s kratkega izleta domov, je našla svojega moža obesnega. — Nesrečnež je več tednov ni imel dela in si je najbrže zaradi tega vzel življenje. — Zakonski par je stanoval v Bronxu.

Stavka.

Washington, D. C., 9. aprila. — Danes je bil ustavljen promet na Old Dominion železnici zaradi protesta, ker so vsi organizirani uslužbenci zastavali. — Zahtevajo zvišanje plač in skrajšanje delavnega časa.

Solun.

Rim, Italija, 9. aprila. — Iz Aten poročajo, da bodo Bolgari v kratkem napadli zavezniške pozicije ob grški meji. Iz Niša sta dospela v Bitolj dva nemška polka, ki bosta pomagala Bolgarom.

Nemško obstreljevanje.

Petrograd, Rusija, 9. aprila. — Oficielo se naznanja da so bombardirali Nemci ruske pozicije pri Rigi. Po kratkem boju so se morali umakniti, ker je stopila v akcijo težka ruska artilerija.

Grški finančni minister odstopil.

London, Anglija, 9. aprila. — Iz Aten poročajo, da je grški finančni minister Dragoumis odstopil. — Grška se nahaja v strašnih finančnih stiskah.

Stavka v municijski tovarni.

Niagara Falls, N. Y., 8. aprila. — Danes je zastavkalo preko 1000 delavcev v U. S. Light and Heating Co. Tovarna je dobila zadnji čas veliko naročil za šrapnele. Delavci zahtevajo zvišanja plač.

Poslanik Francis.

Včeraj je odpotoval v Evropo ameriški poslanik Francis. Pred odhodom je rekel, da se bo kmalo podal v Rusijo, kjer si bo ogledal rusko konvencionalno taborišče.

Afera "Sussex".

Vlada Združenih držav čaka odločitev. — Odgovor Nemčije bo došel tekom osemindesetih ur.

Washington, D. C., 9. aprila. — Ameriška vlada še dozdaj ni dobila poročila, kaj misli ukreniti Nemčija z ozirom na vojno s podmorskimi čolni. Tozadevno poročilo mora dospeti tekom osemindesetih ur.

Državni tajnik Lansing je rekel, da dozdaj nima še nobenih uradnih potrdil o resničnosti častniških vesti, da se nemška vlada ne smatra odgovorne za potop ameriškega parnika "Sussex". Lansing pričakuje od ameriških poslanstev v Londonu in v Parizu natančnih poročil. Ameriška poslanika bosta baje zaslišala več očividcev, katerih izpovedi bodo merodajne.

Ko bo enkrat zbran ves dokazni material, se bo predsednik Wilson posvetoval s člani kabineta.

Pariz, Francija, 9. aprila. — Ameriški državni tajnik Lansing je poslal profesorju Baldwinu, ki je potopal s parnikom "Sussex", sledečo brzojavko:

Predsednik mi je izročil vašo brzojavko, v kateri ga vprašujete, kakšno stališče bo zavzela ameriška vlada glede potopa parnika "Sussex". Natančnega vam ne morem ničesar sporočiti, povem vam pa samo toliko, da se bavi ameriška vlada z vso natančnostjo s tem slučajem.

Rusija in Rumunska.

Rusija je zaprla meje proti Rumunski. — Vsak izvoz prepovedan. — Posledice pariske konference.

Berlin, Nemčija, 9. aprila. — Iz Bukarešte poročajo, da je Rusija zaprla proti Rumunski mejo in da je prepovedala vsak izvoz v Rumunsko. To je najbrže posledica zavezniške konference v Parizu.

Zavezniški so si dolgo časa prizadevali, da bi dobili Rumunsko na svojo stran, ker se jim pa to ni posrečilo, ji hočejo na vse mogoče načine otežiti stališče.

Rumunska je dobivala dozdaj veliko blaga iz Rusije, katerega je potem pošiljala Avstriji in Nemčiji.

Petrograd, Rusija, 9. aprila. — Rusko vojno ministertvo naznanja:

Turške čete so vprizorile na naše postojanke pri Karedare več vročih napadov. Sovražnik ni ničesar opravil in se je moral že po kratkem boju umakniti.

V dolini reke Čuruk prav dobro napredujemo.

Gospodarska konferenca.

Pariz, Francija, 8. aprila. — 20. aprila se bo tukaj začela gospodarska konferenca zaveznikov. Vsi zavezniški bodo poslali svoje delegate. — Konferenci bo predsedoval francoski predsednik Poincare. Delegati bodo razpravljali, na kakšen način bi se uredil promet med zavezniškimi deželami, in bodo uredili ugoden tarifni sistem.

Japonska komisija na Ruskem.

Petrograd, Rusija, 8. aprila. — Danes je dospela sem japonska komisija, ki bo delovala skupno z uradniki ruske admiralitete.

Maksim Gorki bolan.

London, Anglija, 9. aprila. — Iz Amsterdama naznanjajo, da je ruski pisatelj Maksim Gorki težko obolel. Zdravniki so dognali, da ima pljučnico. Njegovo zdravstveno stanje je zelo nevarno.

Liebknecht.

Kodanj, Dansko, 10. aprila. — Poročajo, da je moral v petek oditi socialnodemokratski poslanec Liebknecht iz državnega zbora. Če bi ne bil prostovoljno odšel, bi ga baje vrgli na cesto.

Brezplačno

dobe vsi naši naročniki v Pennsylvaniji knjižico "Nova postava za pomorščake delavce v Pennsylvaniji". Spinal je to knjižico karte, ki jo bomo dobili v roku, se pri nas cene morda že večkrat spreminjajo.

Mala Azija.

Turki so dobili zadnji čas velika ojačenja. — Položaj pri Trapezuntu in pri Sivas.

Rim, Italija, 9. aprila. — Tukajšnji ruski poslanik je dobil iz zanesljivega vira poročilo, da se je turški vladi posrečilo poslati v Trapezunt in v Sivas velika ojačenja. Baje je dospelo tja kakih 80 ali 90 svežih bataljonov. K temu so Turkom pripomogli Nemci, ker so jim dali na razpolago na tisoče motornih vozov.

To je torej vzrok, zakaj niso Rusi zadnji čas skoraj nič napredovali v Kavkazu in v Mali Aziji.

Turki dovažajo svojim četam po morju hrano. To je zanje precej nevarno, ker je v Črnem morju vse polno ruskih podmorskih čolnov, ki so potopili že nešteto turških transportnih parnikov. Od začetka marea pa dozdaj so uničili Rusi več kot sto turških ladij in jadrnic.

Položaj za Turke v Mali Aziji se je zadnji čas znatno zboljšal.

Petrograd, Rusija, 9. aprila. — Uradno se naznanja: — Zadnje dni smo uspešno odbili tri turške napade. — Situacija je v splošnem neizpremenjena.

Štiristo ujetih.

London, Anglija, 8. aprila. — General Smut je sporočil, da se je vršila večerj vroča bitka v grškem okraju Arusha. Angleži so obkolili močan nemški oddelek, v katerem je bilo preko štiristo domačih vojakov.

Nesreča v tovarni.

Pittsburgh, Pa., 10. aprila. — V tovarni Jones & Laughlin Co. se je danes prevrnila posoda tekočega železa. 12 delavcev, ki so stali slučajno v bližini, je bilo tako opečenih, da so jih morali prepeljati v bolnišnico.

Mirko na Dunaju.

Berlin, Nemčija, 9. aprila. — Črnogorski princ Mirko je odpotoval na Dunaj. Odtam se bo podal v neko avstrijsko kopalnišče, kjer bo stal do konca vojne.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRAJSKO, ŠTARJSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGRSKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospole v roke prejemnikov ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom, ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

K.	Š.	K.	Š.
5....	85	120....	15.90
10....	1.50	130....	17.25
15....	2.15	140....	18.55
20....	2.80	150....	19.90
25....	3.50	160....	21.20
30....	4.15	170....	22.55
35....	4.80	180....	23.85
40....	5.45	190....	25.20
45....	6.15	200....	26.50
50....	6.80	250....	33.15
55....	7.45	300....	39.75
60....	8.15	350....	46.40
65....	8.80	400....	53.00
70....	9.45	450....	59.65
75....	10.10	500....	66.25
80....	10.75	600....	79.50
85....	11.40	700....	92.75
90....	12.05	800....	106.00
100....	12.75	900....	119.25
110....	13.40	1000....	132.50

Ker se zdaj čene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih.

Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na zapad pona-vljar par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda že večkrat spreminjajo.

TVRKA FRANK SAKER

22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ameriškim četam v Mehiki preti zelo velika nevarnost.

SEDANJE BIVALIŠČE GENERALA JOHNA J. PERSHINGA NI NIKOMUR ZNANO. — MEHIKANSKI SO NAPRAM AMERIKANECM SILNO NEZAUPLJIVI.

— ZA AMERIŠKI PAPIRNATI DENAR NOČEJO NIČESAR PRODATI. — DODDOVIM VOJAKOM JE ZMANJKALO HRANE IN DENARJA. — NEMIRI V TEXASU. — REFORME V MEHIKI. — ZASLEDOVANJE VILLE BO NAJBREŽE USTAVLJENO.

El Paso, Texas, 9. aprila. — Niti v Columbusu niti v San Antonio ne vedo, kje se zdaj nahaja general John J. Pershing. Pred kratkim je brzojavil generalu Funstonu iz Casas Grandes in ga prosil takojšnjo odgovora. Brzojavka ni bila oddana v Casas Grandes, pač jo je pa prinesel tja nek ameriški letalec, ki je napravil 300 milj dolgo pot. Kaj je zahteval Pershing, se dozdaj ni še moglo dognati.

El Paso, Texas, 9. aprila. — Sem je dospelo več brzojavk, iz katerih je razvidno, da je včeraj počival polkovnik Dodd s svojimi kavaleristi v Parralu in da se je danes jutraj podal dalje proti jugu. Razdaja med njimi in med Villo je silno velika in z vsakim dnem narašča.

Ko so dospeli včeraj konjeniki v Parral, so bili brez vsakega provianta. Najhujše je bilo to, ker tudi denarja niso imeli, s katerim bi si kaj nakupili.

Nekateri pravijo, da je pustil Villa za seboj močno armado, ki bo poskušala priti Amerikanecm za hrbet. To je past, ki bo za ameriške vojake precej nevarna.

El Paso, Texas, 9. aprila. — Vsled mehiške ekspedicije in vsled delovanja raznih agentov, kateri kupujejo za čete proviant in krmo, se je cena živila v Chihuahui za trikrat povišala. Prej je bil vreden Carranzov papirnat denar po štiri cente peso, zdaj je pa popolnoma izgubil svojo veljavo. Mehikanci so napram Amerikanecm zelo nezaupljivi. Zahtevajo samo zlato ali srebro.

Carranzove čete, katerim se plačuje s papirnatim denarjem, si ne morejo kupiti dovolj živil. Vsak dan dezertira veliko število vojakov. Dezertirji organizirajo roparske bande, ki plenijo po okolici.

Washington, D. C., 9. aprila. — Sem je dospela brzojavka, da je nastalo veliko nasprotje med zamorskimi vo-jaki 24. infanterijskega polka in med prebivalstvom mesta Del Rio, Texas. Nek farmer je težko ranil nekega zamoreca, vsled česar so nastali v mestu resni nemiri.

Vojni tajnik je naročil generalu Funstonu, da naj uvede strogo preiskavo.

San Antonio, Texas, 9. aprila. — General Jose Inez Salazar, ki se ne strinja ne z Villom ne s Carranzom je organiziral v severnem delu države Chihuahue ustajo. Na svoji strani ima baje kakih 400 ali 600 mož.

Washington, D. C., 9. aprila. — Tukajšnje mehiško poslanstvo nestrpno pričakuje poročila državnega tajnika Lansinga, koliko časa bodo Amerikanci še v Mehiki in na katero ozemlje bodo omejili svoje operacije.

Carranzov poslanik Eliso Aredondo je dobil poročilo, da ne bo Carranzova vlada v bodoče sklepala nikakih pogodb glede orožja in municije z inozemskimi firmami. Zadnji čas je namreč začelo obratovati več vladnih tovarn, v katerih se bo vse potrebno izdelovalo.

Queretaro, Mehika, 9. aprila. — Po kabinetni seji je izjavil zunanji minister general Candido Aguiller, da se mehiška vlada zaenkrat še ni odločila, če bo dala Amerikanecm svoje železnice na razpolago ali ne.

El Paso, Texas, 9. aprila. — Iz mehiškega vira je dospelo danes sem več poročil, iz katerih je razvidno, da je dospel general Francisco Villa v okolico Parrala. V mesto je bil poslal svoje agente, ki so se prepričali, kakšno razpoloženje vlada med ljudstvom. Agenti so nakupili tudi potreben vojni material in živila. Razdaja med njimi in ameriškim četami znaša baje 50 milj.

Washington, D. C., 9. aprila. — Z ozirom na sedanjo resno situacijo je naprosil general Pershing nadaljnjih informacij.

General Pershing je izjavil, da mora dobiti v najkrajšem času potrebna ojačenja ter da se bo posluževal Carranzovih železnic, ne glede na to, če mu Carranzova vlada tega ne dovoli.

Če vlada Združenih držav ni s tem zadovoljna, je po njegovem mnenju najboljšje, da se vrne ameriška ekspedicija takoj domov.

Carranza je začel koncentrirati svoje čete v Chihuahui. Casas Grandes in Juarezu. Kaj namerava s tem, ni nikomur znano.

Rešila akcija za Poljake.

Jan Paderevski, svetovnoznani poljski godbenik je sporočil Poljskemu pomožnemu odboru v New Yorku, da se je dozdaj nabralo za Poljake \$2,830,000. Na Poljskem vlada grozna revščina. Po nekaterih vseh se čudje brez vsake hrane in oblake.

Četrto ogrsko vojno posojilo.

Zeneva, Švica, 9. aprila. — Za Velikonoč bo razpisano četrto ogrsko vojno posojilo.

Mesne karte.

Berlin, Nemčija, 8. aprila. — Na Wuertembergem so uvedli karte za meso.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and Published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Ka celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
" pol leta 1.50
" celo leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropa za vse leto 4.50
" " pol leta 2.50
" " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni nedeljni praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne
pričbujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
sto, da se nam tudi prejšnje bi-
vališče naznači, da hitreje naj-
demo naslednika.

Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4087 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL
"GLAS NARODA"

Težavno stališče.

Bojujoče se države postajajo od
dne do dne bolj siromašne, dočim
neutrálne države, ki jih preskr-
bujejo z vojnim materialom in ži-
vili, vedno bolj bogate. Milijone in
milijarde kopičijo, zanje je vojna
pravi blagoslov.

Z ozirom na geografsko lego je
Nizozemska poleg Združenih dr-
žav v tem pogledu na najboljšem
stališču. Ona je zaveznikom in
neutrálnim državam enako na-
klonjena.

Pred kratkim je bilo poročano,
da je zaslužila Nizozemska od za-
četka vojne dozdaj preko dve mi-
ljardi mark. To je za tako malo
deležico že precej velika svota.
Nizozemsko-ameriška družba je
izplačala za leto 1915 petdeset-
odstotno dividendo. Prejšnje leto
je znašala dividenda samo sedem-
najst odstotkov. Družba je v enem
letu toliko profitirala, kolikor je
znal ves njen skupni kapital, to se
pravi dvanaest milijonov mark.
Umevno je, da si buržoazija ta-
ko države ničesar bolj iskreno ne
želi, kot da bi ta "božji blago-
slov" še kolikor mogoče dolgo
trajal.

Toda zdaj so nastopili za Nizo-
zemsko zelo resni časi. Preti ji ve-
lika nevarnost, da se ne bo zaplet-
la s tem ali onim v vojno. Kakor-
hitro bi se to zgodilo, bi bilo teh
lepih časov enkrat za vselej ko-
nece.

Vesti, da hoče Nizozemska sa-
ma napovedati vojno, ne vsebujejo
posebno veliko resnice. Prebi-
valstvo je veselo, če sme s svojimi
sosedji trgovati in živeti v miru.

Zadnji čas se je razširila go-
vorica, da je začela Nizozemska mo-
bilizirati svojo armado. To so ve-
liki stroški za deželo, katerih ne
bo mogla tako lahko pokriti. To-
da proti komu je naperjena ta mo-
bilizacija?

Nekateri pravijo, da koncentri-
ra čete na nemški meji, da bi s
tem preprečila vpad nemške ar-
made, drugi so pa zopet mnenja,
da koncentriira čete ob obali za
varstvo proti Angležem. Najbrže
jih koncentriira ob meji in ob oba-
li. V slučaju, da bi se ne hotela
pridružiti niti ene niti drugi
stranki, bi se kaj lahko zgodilo,
da bi jo od dveh strani napadli.

Nizozemsko ozemlje bi bilo za
Anglijo kakor tudi za Nemčijo
zelo velikega pomena. Skorajjo-
tovo sta obe stranki že poskušali
spraviti to državo na svojo stran,
kar je pa ona seveda odklonila iz
zgoraj omenjenih vzrokov.

Iz zadnjega govora nemškega
državnega kancelarja je razvidno,
da miru še ne bo tako kmalo.

Boj postane vedno bolj vroč in
ko bo prišel enkrat do vrška, bo
konec nizozemske neutrálnosti.

Da je položaj zelo zamotan, je
razvidno iz zadnjih novic. Iz Ber-
lina poročajo, da je Angleška pri-
šla Nizozemsko, da naj zapre
svoje meje proti Nemčiji in da ne
sme v Nemčijo ničesar več izva-
žati. Iz Londona poročajo, da je

nizozemska vlada prepovedala iz-
važati živila. Ko je bila izdana ta
prepoved, so morali se celo one
ladje razložiti, ki so bile v prista-
nišču pripravljene na odhod.

Zelo zanimiva je tudi vest ne-
kega tukajšnjega časopisa. Poro-
ča namreč, da je veliko nizozem-
skih kapitalistov poslalo svoj de-
nar v Združene države. To je vse-
kakor bolj značilno kot je prepo-
ved izvoza.

Jasno je, da se bo v kratkem
čas marsikaj preobrnilo. Ta pre-
obrat bo posledica zavezniške
konference, ki se je vršila v Pa-
rizu.

Ko bo enkrat končana neutrál-
nost Nizozemske, bo končana neutrál-
nost vseh ostalih evropskih držav.

Vojna bo še strašnejša kot je
bila dozdaj, zato bo pa tudi toliko
prej končana.

Kako je z delom po naših naselbinah.

Kincaid, Ill. — Delavske razme-
re so tukaj srednje. Delamo vsak
dan, samo voz primanjkuje za na-
kladanje premoga. Delo je napo-
rno, ker je premog zelo nečist. Ro-
jakom ne svetujem sem hoditi,
ker se delo zelo težko dobi. Slo-
venec je tukaj malo; tri družine
in nekaj pečlarjev. Pozdravi! —
Naročnik.

Rockdale - Joliet, Ill. — Tukaj
je kakih osemdeset slovenskih
družin. Vedno se dela s polno pa-
ro. Tukaj imamo tudi opekarno,
pri kateri je zaposlenih kakih
tristo delavcev. Zadnji čas smo
zastavljali, ker hočemo biti vsi or-
ganizirani in skušamo dobiti po-
višane plače. Za organizacijo je
vse zelo navdušeno. Nekateri nam
sicer nasprotujejo, pa ne bodo ve-
liko dosegli. O poteku stavke bo-
mo poročali. — John Šetina, Kar-
ol Čermelj.

Jenny Lind, Ark. — Tukaj so
zapri premogorov št. 18, vsled če-
sar nas je ostalo 200 delavcev brez
dela. Drugega nam ne bo kazalo,
kakor iti s trebuchom za kruhom
v druge kraje, kjer je kaj zasluž-
ka. Jaz sem tukaj že trinajst let,
pa tako slabih delavskih razmer
ni bilo še nikoli. Dela nikakor ni
mogoče dobiti. Sem ne svetujem
nikomur hoditi. Pozdravi! — Aloj-
zij Osepek.

Dopis.

Fly Creek, N. Y. — Tukaj nas
je kakih osemnajst slovenskih
farmerjev, ki pa nismo skupaj na-
seljeni. Če bi bili, bi bilo seveda
veliko boljše. Ko pa pridemo sku-
paj, si imamo veliko več povedati
in po vsakem takem sestanku so
prijeteljske vezi še tesnejše kot so
bile prej. Tukaj se je ustanovila
sirsarna; slovenski farmerji so ku-
pili več delnic in kakor se sliši, bo
tudi eden v odboru. Poslovati bo
pričela prvega maja. Zanašajo bo
veliko boljše za nas, kot je bilo
dozdaj. Prej smo prodajali mleko
brezvestnemu mlekarstvu trus-
tu, kateri nam je plačal, kolikor
se mu je ljubilo. Vsakega pol le-
ta so nam naznanili ceno, potem
pa niso vprašali, če smo zadovoljni
ali ne. Ko so slišali, da se dela
nova mlekarna, so zopet postali
krotki, toda vse jim ne bo nič po-
magalo. Pozdrav vsem slovenskim
farmerjem! — John Ivančič.

Zver v človeški podobi.

Na Siciliji živečega kmeta Bur-
gheseja je ovrnila njegova žena,
da je pomoril že celo vrsto ljudi
in z njimi krmlil svinje. Pri pre-
iskavi so našli v njegovem stano-
vanju dve steklenici človeške ma-
sti, s katero si je mazal čevlje. Kmet
je ravnodušno priznal, da mu nobena
pijača bolje ne diši ka-
kor človeška kri. Število umorje-
nih si ni zapomnil, ker je moril,
kjer koli se mu je nudila prilika.

Jubilej.

Berlin, Nemčija, 7. aprila. —
Nemški general Hindenburg je dan-
es praznoval petdesetletnico, od-
kar je vstopil v nemško armado.
Časopisje je pričelo o tem zna-
meitem dogodku dolge članke. —
Cesar Viljem mu je poslal svojo
sliko z lastnoročnim podpisom.
Hindenburg je bil rojen 2. okto-
bra leta 1847 na Poznanjskem. —
7. aprila leta 1866 je vstopil kot
poročnik v prusko armado. — V
vojni leta 1870 je bil odlikovan z
čeleznim križcem za hrabrost. —
Zdaj se nahaja na vzhodnem boji-
šču, kjer zadnje njegove strahote
rusko prodirajo.

Slovenska liturgija pri Jugoslovanih.

— Povestne črtice. —

Poleg M. Mesiča, S. Ljubiciča in dr.
sestavlja Andrej Fekonja.

Radi byša, Slovenci,
jako slišala veličja
božija svojim jazykom.
Nestor.

Pripomenek.

Beseda liturgija, grški leitur-
gia, od leitosa: naroden, javen, in
ergon: delo, služba, znači prvotno
v obče kako javno delo, očitno
službo. V svetem pismu ozir. Luk.
1, 23. Apost. 13, 2. Hebr. 9, 21 je
služba božja v templu, nabožno
delo; a zato v cerkvenem jeziku
kristjanska služba božja, bogo-
častje. Zatem pomeni "liturgija"
posebej opravila duhovnikov, zla-
sti delitev sv. zakramentov in bla-
goslovila; in v najožjem smislu je
daritev sv. maše, način mašo slu-
žiti, mašni obred.

Eus. Renaudot: Liturgiaron
orientalum collectio. I. 152, opre-
dela liturgijo tako-le: "Pod ime-
nom liturgij se morajo razume-
vati obredne knjige, spisane po
javni oblasti cerkveni in po njeni
uporabi potrjene, v katerih se na-
hajajo obredi in molitve za sveto
mašo in za delitev sv. zakramen-
tov." — V rimski cerkvi so izza
tridesetega cerkvenega zbora
(sredi XVI. veka) take knjige li-
turgijske: "Cereoniale Roman-
um" za papeža; "Pontificale ro-
manum" in "Cereoniale episco-
porum" za škofe; pa "Missale"
"Breviarium" in "Rituale" voh-
če za mašnike.

Kakor je Kristusova cerkev pr-
votno ena edina, tako je tudi li-
turgija njena, daritev svete maše
in delitev svetih zakramentov, v
glavnih oblikah bila in je ostala
od začetka sem ena in ista. Ven-
dar so se v raznih časih in po raz-
nih krajih z ozirom na svojstva
dotičnih narodov in ljudstev do-
dajali razni obredi, primerni sve-
tosti bogočastja. Vsled tega so se
razločevale v nebištvih stvarih
liturgije na iztoku od liturgij na
zapadu; in od tudi zgodovina raz-
nih liturgij: tam jeruzalemske,
aleksandrijske, konstantinopelske
(carigradske), armenske i. dr., tu
rimske, mediolanske, galske, špan-
ske ali mozarabske itd.

Od liturgije, bogoslužbenega
reda ali obredstva, je ločiti li-
turgijski jezik, to je jezik, v katerem
se opravlja služba božja. Liturgi-
ja nikakor ni isto kakor liturgij-
ski jezik. Ista liturgija, n. pr. rim-
sko-katoliška, je lahko izražena v
latinskem, (staro)slovenskem in
še drugih jezikih; nasprotno pa-
lahko rabi isti jezik za različne li-
turgije, n. pr. latinski za rimsko,
mediolansko, galsko itd. Vsi jezi-
ki, ki se rabijo pri liturgiji, sme-
jo se imenovati liturgijski jeziki,
n. pr. hebrejski, asirski, grški,
arabski, koptovski, armenski, la-
tinski, poslednjič slovenski (staro-
slovenski), naveden po sv. Cirilu in
Metodu.

Pri nas Slovenceh je sedaj, ka-
kor znano, rimsko-katoliška litur-
gija v latinskem jeziku.
Kar se posebej dostaje sloven-
ske liturgije, o kateri tu govorim,
treba pomeniti, da je ta litur-
gija, ki sta jo uvedla Ciril in Me-
tod, za pravilnitijske cerkve kon-
stantinopelske (carigradske), pre-
vedena iz grškega jezika na slo-
venski. A kakor je urejena dan-
danes in se je ohranila še deloma
pri Hrvatih, kateri so ostali vedno
v cerkveni zvezi z Rimom, je rim-
ska, rimsko-katoliška liturgija, to
je po rimskem obredu, samo da je
v jeziku staroslovenskem in s pis-
mom glagoljskim, odkoder se tudi
veasih imenuje "glagoljska litur-
gija". Popolni naslov Ciril-Meto-
dove liturgije bi torej sedaj bil:
"Rimska liturgija v slovenskem
jeziku z glagoljskim pismom."

Skrasjani izraz je tudi: "liturgija
slovensko-latinska" (liturgija slo-
vo-latinska).

Drugi Slovenci, kateri so pozne-
je pristopili v veri k Carigradu,
n. pr. Bolgari, Srbi, obdržali so
sicer bogoslužbeni jezik slovenski,
a v liturgiji imajo svoje obrede
grške cerkve ter se po teh kakor
tudi z nekaterimi predmeti cerk-
venne discipline razlikujejo od
katoličanov, posebej rimskih. A
mnogo predrugačena je sv. Cirila
in Metoda slovenska liturgija pri
Rusih, kateri so naposled (l. 1660)
postali neodvisni od grškega pa-
trijarha carigradskega ter imajo
od tedaj svojega patrijarha me-
tropolitna v Moskvi. Sicer pa tudi
jezik pri teh Slovenceh v liturgiji
dandanes ni več čisti krivizni "slo-
venski", ampak je več ali manj

izpremenjen po živem narodnem
dotičnega plemena; kakor tudi v
cerkvenih knjigah cirilo-metodij-
skega obreda sedaj namesto gla-
goljskega pisma rabi takozvano
"cirilsko".

I. CIRIL IN METOD.

"Radostni so bili Slovenci, ko so
slišali veličja božja v svojem je-
ziku."

S temi preprostimi besedami
nam je ruski letopisec menih Ne-
stori kratko označil delovanje slo-
venskih apostolov sv. Cirila in sv.
Metoda, kakor nam je še po dru-
gih zgodovinskih poročilih znano
posebe v deželah Veliki Moravski
in Dolenji Panoniji.

Razna slovenska plemena na ju-
gu in s te strani Karpatov so bila
že za rana in ponajveč le z ne-
znatnim odporom sprejela vero
Kristusovo. Nekateri od teh pokr-
ščenecv so se oprijeli iztočne cerk-
ve in z njo grškega življa in gr-
ške omike; tako Srbi in Bolgari.

Drugi pak so se oprijeli zapadne
cerkve ter rimskega življa in rim-
ske prosvete, kakor Hrvati in Slo-
vencei; a ti so bili porazdeljeni
med razne cerkvene pokrajine:
Hrvati so bili pokorni metropolitu
splitškemu, Slovenci patrijarhu
akvileškemu in nadškofu solno-
graškemu; panonski in moravski
Slovenci pa tudi solnograškemu
nadškofu in pasavskemu škofu.

Kršćanstvo je bilo torej do po-
lovice IX. veka prilično daleč raz-
širjeno med Slovenci. A vera Kr-
stusova še ni bila prodira popol-
noma med slovenski (slovanski)
narod, ni bila v njem še živa. Raz-
ven tega je bilo pa še tudi mnogo
poganskih ostankov, katere je
istotako trebalo odpraviti. Ta po-
sel sta prevzela in ga izvela brata
Solunjana, Ciril in Metod. "Po-
delu Cirila in Metoda so Slovenci
ne samo sprejeli katoliško vero,
kar je vendar največje, temveč
tudi dostojno pravost in olikan-
ost običajev v življenju. A ta
blagovestnika sta tudi prva izna-
šla znake za njihovo pisavo.
pretolmačila največji del svetega
pisma v narodno besedo in ure-
dila sta svete obrede primerno nar-
odnemu duhu. In iz teh vzrokov bo
Cirilovo in Metodovo ime proslav-
ljalo vse potomstvo pri vseh Slo-
venih, od Jadranskega morja do
zadnje Novgorodske pokrajine." (Papež Leon XIII. 5. maj, srpana 1881.)

Ciril in Metod med Jugoslovenci.

O Cirila in Metoda neposred-
nem delovanju med južnimi Slo-
venimi imamo malo prstnih virov.

Takozvana bolgarska legenda
ali životopis sv. Klementa škofa
bolgarskega pripoveduje, da je
Konstantin, to je naš Ciril, v Cari-
gradu, odločen z bratom za misi-
onarja v Moravsko, s pomočjo
božjo "zložil pisma in začel pi-
sati evangeljske besede: Isprva bi
Slovo", to je prevajati iz grškega
na slovenski jezik sv. evangelista
Janeza. Metod pa da je krstil bol-
garskega kneza Borisa in se mno-
go trudil, da zatre zmoto (!), ki
je prišla od Frankov k Bolgar-
jem, namreč, da sv. Duh ne izhaja
samo od Očeta, temveč tudi od Si-
na. — V Bolgariji bi se bila torej
audila Ciril in Metod na potu v
Veliko Moravsko leta 863. Vendar
ta povse z bolgarskega stališča
pisana legenda glede verjetnosti
ni posebno zanesljiva v tem, kar
se tiče poslovanja naših blago-
vestnikov med Bolgariji.

Ciril in Metod sta delala štiri
leta in pol za sv. vero v Moravski
pri knezu Rastislavu, utrjevala
sta ondodni narod v veri, mlade-
niče pa učila in pripravljala za
cerkveno službo. Nato sta se na-
potila koncem l. 867. v Rim, ka-
mor ju je bil pozval papež Niko-
laj I. Na tem potu sta prišla v Do-
lenjo Panonijo k Blatenskem je-
zeru, kjer je tedaj vladal sloven-
ski knez Koceľ. Ta je sv. apostola
lepo sprejel, z veseljem pozdravil
slovenske knjige ter jima izročil
petdeset učencev, da jih poučje-
ta, kakor nam to priča življenje
sv. Konstantina (Cirila). Knjige
slovenske pa so bile liturgijske
knjige, katere rabijo pri službi
božji, to je maši in pri ostalih cer-
kvenih obredih, pisane s takozva-
no glagoljico, kakor jo je bil zlo-
žil Ciril bržčas po starejših prime-
rih (a ne z ono azbukico, ki se sedaj
navadno imenuje cirilica). To de-
lo sta sveta povzročitelja baje za-
čela bila že v Carigradu, kakor
govori o tem tudi življenje sv.
Metoda, ter sta zatem v Moravski
dalje prevajala sv. pismo in obre-
doslovne knjige na slovenski je-
zik.

Potujoča takoj iz Panonije da-
lje proti Rimu, sta morala Ciril in
Metod iti ali skoz severno Hrvat-
sko, ali pa skoz južno Slovenijo.
O tem nam nobeno izdoločeno spo-

ročilo ne pove ničesar. Šele po-
znejši pisatelji omenjajo nekaj te-
ga. Tako veli dalmatinsko-hrvat-
ski letopisec sredi XII. veka, da
je bil tam "filosof imenom Kon-
stane", koji v zemlji Budimira
"naredi popove in knjigi harvat-
sku in utvrdi zemlju u viru Isu-
skrovu" in v koroški historiograf
Hieronim Megiser v "Annales Car-
inthiae" 1612 pravi str. 568, "da
je Metod baje prišel tudi na Sta-
jersko, Koroško in Kranjsko k
Slovenem". No, ker je bil Metod
še pozneje sam dvakrat v Rimu,
l. 869. in 879, ter je torej v vsem
šestkrat prehodil pot med Italijo
in Panonijo, oziroma Moravsko,
pač je spoznal oboje, to je zgor-
nje posavske ali celo dalmatinske
Hrvate in Slovence na južni stra-
ni Drave. Ciril je umrl v Rimu že
dne 14. svečana 869.

(Pride še.)

Razne zanimivosti.

Koliko vržejo kokiši?

O tem piše nek ameriški list:
Leta 1896. so izkopali v ameriških
rudnikih za 72 milijonov dolarjev
srebra in za 46.610.000 dolarjev
zlata. Tistega leta je znašala
vrednost ovae v Ameriki 65 miljo-
nov 167 tisoč 725 dolarjev, volne
so nastrigli za 38.146.450 dola-
jev. Istega leta pa so nanese ko-
kiši po celi Ameriki 660 milijonov
jaje, ki so bila vredna najmanj
150 milijonov; poleg tega so pro-
dali za 125 milijonov dolarjev pe-
rutnine. Torej bi bili lahko poku-
pili z denarjem, ki ga je vrgla
kurjereja, vse zlato, srebro, ovce
in volno tistega leta. To kaže, ka-
kega pomena je kurjereja za de-
žele in za posameznika. Zlata in
srebra bo čedalje manj, kurjereja
pa napreduje in redi hišo.

Veleizdajalci na Formozu.

Otok Formoza pripada šele do-
brih deset let Japonski. Na tem
velikem in bogatem otoku je na-
stalo gibanje za ločitev od Japo-
nske in se je končno izemila prava
zarota. Zarotniki so hoteli japo-
nskega cesarja in ministrskega
predsednika umoriti, osvoboditi
Formozo in proglasiti Japonsko
za republiko. Stvar je prišla na
dan in obtoženih je 1418 oseb. —
Zdaj poročajo, da je bilo 900 teh
zarotnikov obsojenih na smrt.

Rusija kupuje ladje od Japonske.

Iz Petrograda se potrjuje vest,
da je Rusija kupila od Japonske
štiri med rusko-japonsko vojno na
Japonsce izgubljene ruske oklopne
krizarice. Gre za ladje "Reviane",
"Prosvet", "Pobjeda" in "Orel".

Češki sokol v Berlinu razpuščen.

Vsled zapovedi vrhovnega voj-
nega vodstva je razpuščen češko
sokolsko društvo v Berlinu.

Samo dva kosčka sladkorja h kavi

bodo odslej dajali gostom v ber-
linskih kavarnah. Z miz izginejo
tudi dosedaj običajne sladkornice,
iz katerih so si gostje poljubno po-
stregli.

Hercegovci obsojeni v Italiji zara- di vohunstva.

"Pol. Korr." poroča, da se je
vršil v Anconi proces proti neke-
mu ivankoviču rodom iz Hercego-
vine. Živankovič je bil obtožen za-
radi vohunstva in obsojen na 8
mesecev ječe.

VERJETNA LJUBEZEN.

Draga, nadbudna Liza,
mar je res končana kriza?...
V časniku sem danes brala,
da nevesta si postala.

Toda ti si gibčna, mlada,
vedno bi plesala rada,
ženinu pa klanja stas
tuzna doba sivih las.

Kakšna li te žene sila,
da si v zakon porivila?
Ženin tvoj že star je mož,
ti ljubila ga ne boš.

"Draga Pepa, ne zameri,
jaz živim pa v trdni veri,
da ljubila bom vsledar
zlati ženinov — denar."

Prebivalstvo Essena narašča.
Berlin, Nemčija, 9. aprila. —
Število prebivalstva mesta Essen,
kije so velikanke Kruppove tovar-
ne za municijo, se je silno pove-
čalo. Zdaj je v tem mestu več kot
pol milijona ljudi.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naro-
čnino za "Glas Naroda" in knjige, ka-
kor tudi za vse druge v našo stroko
spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael
Citar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.

Bojtz, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Ca-
stello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Safften.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rodman.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas
Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depe, Ill.: Dan. Badovinac.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za-
tettel in Frank Bambleh.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.

Waukegan, Ill. in okolica: Fr. Pet-
kovšek in Math. Ogrien.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.

Columbus, Kans.: Joe Knafelc.

Franklin,

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZAJEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

[Sedež: FOREST CITY, PA.]

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prisiljenik: JOSEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
 I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
 II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
 Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
 II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
 Blagajnik: MARTIN MUHIĆ, Box 637, Forest City, Pa.
 Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VREHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVKO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Prisiljenik: IGNAZ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
 II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIĆ, Box 705, Coonemong, Pa.
 III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7712 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBOR:

Prisiljenik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
 I. poročnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
 II. poročnik: MIHAEL KLOPČIČ, 625 Dayton Ave., E. F. D. 1, Grand-
 Rapids, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Prisiljenik: ANTON HOČVAR, E. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
 I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
 II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Wilt, Ill.

Dopisni naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 397, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Doberdob.

Te dni sem bil na Doberdobu. — Ker sem poznal Doberdob že iz prejšnjih časov, se mi je nudila ta dan prilika, da sem si to obično sedaj v vojni natančneje ogledal. Lepa državna cesta pelje skozi Doberdob v Tržič (Monfalcone) in dalje proti Trstu. Doberdob je oddaljen od Tržiča dva kilometra zračne daljave in na tem prostoru med Tržičem in Doberdobom se bi je strašni boj med avstrijsko in italijansko armado.

Luna je sijala in nebo je bilo čisto jasno, ko sem se približeval Doberdobu. Pozna se sledove vojske posebno na cesti. Globoko že zasute jarke so izkopale italijanske težke granate. Med potom so nas na levi in na desni spremljali sovražni strelci, ki so se kakor pošasti zabiskali, razleteli, in konec je bilo smrtonosnega strela. Sedaj je po čilo visoko na hribu, sedaj v dolini, sedaj daleč za nami in pred nami. Naši topovi pa so za nami streljali in tako pošiljali odgovore Italijanom.

Končno smo na cilju. Doberdob. Ni ga več spoznati. Prva hiša ob vhodu v občino sicer še stoji, a je oropana vsega lesovja, vrat, zapiral in tramovja. Potem pa se začne razvaline. Stopim v poprej lepo župnišče. Pročelje ne kaže težkih poškodb. Že sem mislil, da je stavba vsaj deloma v dobrem stanju. A sem se motil. Desni vogal stavbe od zadaj je demoliran in velikanski kup kamena in druge groblje se je vsulo v župnišče. — Stropi seveda pokopani in deloma vdrti. Hiše okoli župnišča so močno poškodovane in tudi popolnoma porušene. Pridem do cerkve. Zvonika nikjer več ni. Nekaj štrli sicer kvišku, a nikdo ne bi opazil, da je bil to poprej zvonik. Cerkevno pročelje še ni tako hudo poškodovano, in kameniti križ vrhu cerkve še vedno stoji. Poskušam odprti palomljena in razbita vrata, a so bila zadelana. Pogledam skozi velike špranje. Notranjost cerkve je polna razvalin. Leva stena je še cela, medtem ko je desna porušena in se je vsled silne granate sesula v cerkev.

Druge poslopja okoli cerkve in dalje proti Tržiču so skoraj ena sama razvalina. Sovražne granate so delovale na vse načine. Eni hiši manjka streha, drugi kos pročelja, tretja je popolnoma porušena, pri četrta štrli kvišku le dimnik, peti je zgorela, kesti je oluščena opeka vsled puškinih krogel. Vsem pa manjka lesovja. Kdor izmed rojakov se je udeležil bojev v Zborovem v Karpatih, mu bo zadostovalo, da se Doberdob da primerjati s porušeni Zborovom.

Pred vojno je precej čedna in velika občina Doberdob je izgnila. Sedaj je le kup razvalin. Sovražnik še vedno strelja v Doberdob. Štiri sovražni zarometi so že položili razsvetljeno doberdobsko planoto ožarjali in iskali avstrijskih vojakov. Poleg zarometov so delovale v veliki množini razsvetljevalne rakete. Naenkrat se je začel so-

vražni koncert. Bobnenje iz malih in velikih kalibrov je donelo in sovražni izstrelki so švigali in piskali po zraku ter iskali žrtev. Poleg teh so strojne puške regljale smrti po pesem, in pokanje infanterijskih pušk je bilo neskončno. Skočili smo v zavetje in čakali, da so vražnost ponehajo.

Ko se je ozračje malo umirilo, smo šli naprej proti avstr. infanterijskim postojankam. Počasi smo se plazili, včasih tudi po štirih in pripognjeni. Končno smo dospeli na cilj. Dobili smo naše slovenske fante ravno pri meji. Bila je polnoč. Fantje so bili veseli in so zatrjevali, da so rajši strelskem jarku kakor pa kje zadaj za fronto.

Tovarna živila in oslički na dvo-kolesnicah so prinesli ob 11. uri pomoči jutro, kosilo in večerjo. Fantje so se najedli dobre juhe, zraven je bilo meso s prikuho in potem za potrebo še salam, sira in drugo. Ko so se tako pokrepčali, so se vrnili v jarke.

Vojski so zatrjevali, da sedaj so sovražnik ne bo tako hitro "šturmal", ker se boji, da ne bomo sedaj mi "šturmali". Ogledali smo si avstr. varna zavetišča.

Ker sovražnik ne more prodreti avstr. pred Doberdobom stoječih vrst, obstreljuje z daleč nasečimi topovi vasi in občine, v katerih ni vojakov. Škoda za strele.

Po varnih stezah in stezicah smo se vrnili zopet iz doberdobske dežele in nesli smo v svojih prepričanju, da sovražnik doberdobske črte ne bo prebil.

Doberdob pa, ki je postal žrtev italijanskih granat, bo po vojski vzrastel še lepši in v marsikaterem oziru bo še krepkejši branik slovenskega ozemlja.

Vesti iz Srbije.

— Te dni so imeli v Beogradu vojaški zdravniki svoj sestanek, katerega se je udeležil tudi generalni guverner grof Salis-Seewis.

— Ob priliki otvoritve železniskega mosta na Savi so poslali avstrijski častniki belgrajske garnizije cesarju umetniško izdelano plaketo, katero je izdelal nadporočnik Tarjan Oskar. Umetnik je dobil od cesarja za to svoje umetniško delo zlato z briljanti okrašeno uro.

— Dokler se v Beogradu ne o-tvori podružnica avstro-ogrske banke, se mora raztrgan papirnat denar zamenjati pri gubernijalni blagajni.

— Vojaška oblast je naročila predsedniku belgrajske občine, da naj izda oglas na prebivalstvo za nabiranje čunjev, katere se plačujejo z ozirom na kakovost, in sicer 100 kg od 12—15 K.

Najvišje cene za meso in perutnino Berlin, Nemčija, 9. aprila.

Jutri bodo odločili zastopniki vseh berlinskih občin najvišjo ceno za meso in perutnino.

Tat.

Spisal Stanko Svetina.

Peter Krivec sedi na nizkem trinožniku, glavo ima uprto v dlani in premišljuje.

Po razoranem čelu mu visijo razkuštrani lasje in roka seže zdajpazdaj na malo mizico poleg stolea, kjer se nahaja velika zelena steklenica z žganjem. Peter prime steklenico, dvigne glavo in pije v blaznih požirkih. Ko tako vlija vase, mu obvisi pogled na stropnih kotih, vseh prepreženih s pajčevinami. Tupatam visijo s stropa velike, črne niti, ki se gugljejo semintja. Skozi razbito okno nesnažne čumnate prihaja umazana svetloba, ki s plaho roko odkriva siromaštvo, nered in zanikarnost, ki se šepiri v tem ozkem prostoru.

Na dolgi poliet stoji večje in manjše steklenice, druga poleg druge. Ob krajih te dolge deke se nahajajo ostanki nepokajenih smodk in cigaret. Tla iz opeke so nepometena in vsa polna prahu. V kotu ob steni pri oknu leži raztrgana blazina, iz katere molli v šopih mokra slama — ležišče Petra Kriveca.

Gospodar te zanikerne izbe sedi na trinožniku, godrnja in premišljuje. Skoro bati se moramo da se peča z mislimi, ki so nevarne družabnemu redu in njegovim zakonom. V tej temni slutnji nas tudi potrjujejo polglasne besede Petra Kriveca.

— Proklete življenje, niso vredno, da te živim! Čemu mi je treba stanovati in se moriti v tej luknji, medtem ko se drugi vlačijo po mehkih perncah in v žid. Jaz mislim, da sem človek, naraven ravno iz takega testa, kakor trebušniki. Čelo imam, pod čelom dvojne oči, sredi obraza nos, vse, kakor trebušniki. Dvoje rok, dvoje nog — čudovito, in vendar se valjam tu v prahu, dočim sedijo oni v foteljih, okrog miz, obloženih s steklenicami vina, s penkami, purani, tazani in s slaščicami. Kako pride to? Čemu?

Peter Krivec seže zopet po steklenici in pije. Njegove meglene oči postanejo še bolj kalne, toda misli so trditeljše in švigajo okrog nebrzdane.

— Čemu in zakaj ne stanuje v tej izbi, recimo, Ladislav Košutnik? Zakaj leži on sedaj v topli, snažni postelji in se niti ne zme-ni, da je solnce že visoko, ko se moram jaz pretegovati po tej smradni nesnagi?

Komaj so misli Petra Kriveca zasledile bogatega bankirja Košutnika, so takoj odhitele iz umazane čumnate in se napotile v lepo vilo sredi vrta. Šetale so se nekaj časa med gredicami, posutimi z belim, rumenim in modrim evetjem, ozrle se na tih, zeleno uto v kotu vrta, nato pa odšle v vilo, kjer so hitele po stopnjicah v prvo nadstropje, odprle vrata, ne da bi pozvonile, in poiskale bogataša v njegovi sobi.

Louis Košutnik jih je malo zanimal. Bil je rejen dedec in z zlato verižico na žametnem telovniku. Misli Petra Kriveca se niso zanimale niti za njegov nos, ki je bil nenavadno debel in katerega konica se je spreminjala v najrazličnejših barvah. Večjo pozornost so posvetile različnim miznim predalom, dokler se niso ustavile pred mogočno železno blagajno, v kateri je tičal ključ. — Misli so zavrtile ključ, odprle so vrata in se začnile: V raznih predalih blagajne so počivale vrečice, polne srebrnikov, debeli svežnji bankovcev in v bel papir zaviti cekini.

Peter Krivec je vzdihnil in segel po steklenici. Misli so se vrnile v temačno čumnato. Toda niso se odpočile od dolge poti, takoj so krenile drugam.

— Ti, Ladislav Košutnik, si človek kakor sem jaz. Imaš čelo, oči, nos, trebuh, roke in noge kakor jaz. Toda ti imaš poleg tega tudi vilo in blagajno in v blagajni rumene in bele denarce. Tega pa jaz nimam, čeprav sem ravno tak kakor ti. Treba je torej, da se tudi tu nekako poravnava. Če si s tem zadovoljen ali ne, Ladislav Košutnik, mene to prav nič ne briga!

Steklenica z žganjem zopet roma z mizice k ustom Petra Kriveca.

— Treba je samo natančno premisliti in tehtno preudariti, kaj in kako. Jutri, podnevi in zvečer ne morem iti, ker je svetlo in bi me lahko kdo videl. Ostane torej noč. Splazim se čez vrtno ograjo, grem k vili. — Napak. Na vrati drugača. Čemu mi odpi-

ram se ena vrata, ko ni čisto nič potreba!

— Pozno zvečer se splazim v vilo in počakam tak v kleti. Ponoči tiho k vratom v prvem nadstropju. Zaklenjena so seveda. Vzajem tiho iz žepa vtrihim in ponarejene ključke. Kje jih imam?

Peter Krivec vstane in seže pod mizico, izpod katere izvleče majhen kovček. Odklene ga varno in potegne izpod umazanih čunjev zaželjeno. Zarožlja in se nasmehne.

— Vi boste moji pomagači, glejte torej, da mi boste dobro poslužili.

In Peter položi šop vtrihov in ključev na mizico in porine kovček nazaj. Nato sede na stolec in sune s prsti v razmršene lase.

— Prva vrata so odprta in sedaj trikrat tiho! Ne, ne, vse skupaj ni nič. Še predno pridem k vili, si moram oviti noge z zaključeno, da bom hodil tiho in da se ne bodo poznale stopinje. Treba je delati previdno in premišljeno.

Sklonim se k sobnim vratom, poslušam natanko in pogledam skozi ključavnico. Tema, hropanje. Košutnik spi. Kako spanje ima neki? Morda ga vzbudi najmanjši šum, dvigne se v postelji in seže polagoma po samokresu. Delaj tiho, Krivec!

— Vrata so odprta. Bogve, če ne bodo cvili! Ha, ha, Košutnik je nervozen, ne bo pustil ne-namazanih vrat. Tiho! Stopinjo za stopinjo. Težko bo, ker moram predmete otipavati. Ha, tu je blagajna. Brez ključa! Kje ima — ključ? Pri takih blaginjah ne pomaga noben vtrih.

— Stopim počasi in tiho k stojalu za obloko. Tu je suknja, tu telovnik in tu hlače. Previdno sežem v žep. Šop ključev. Otipujem vsakega posebej. Ta bo, ta bo! Tsiha nazaj k blagajni. Polagoma vtikam ključ v ključavnico, počasi zavrtim na desno. Odpiram... Kako mi toče sree. Košutnik se je samo obrnil na postelji. Tiho!

— Nekaj v žepu, nekaj za srajco, nekaj v hlače. Dobro.

— Vtrihim imam, tu notri so. Sedaj nazaj. Tiho, počasi. A — kdo stoji tu? Ha, to mi je zastala kri. Neumnost. Obesalnik za obloko. V predsobi sem in sedaj zunaj na hodniku. Ah!

Peter Krivec si je obrisal s čela pot in si nekoliko poravnal lase. Nato je zopet segel po steklenici in jo spraznil popolnoma.

— Predvsem moram paziti, da ne odvečje žakljavine prej nego pred cekvijo, kamor pridejo ljudje. Tu bo vse polno stopinj in zastoj boš vohal, ti ubogi policijski pes!

Peter Krivec se je široko in hudobno zasmel in je zagrozil s koščeno pestjo.

Zanimivosti iz Italije.

Tepeni tržaski freudentisti.

V Florenci je korakalo v velikem predmestju nekaj mladih Tržčanov, ki so prepevali in kričali, da je Trst italijanski in slavili Italijo pa psovali avstro-ogrsko monarhijo. Več krepkim domačim mešancom je pa predsedla kričanje tržaskih Lahončkov in so jih krepko pretepli z gorjačami. Rešiti so se hoteli v električni voz, kar se jim pa ni posrečilo, ker jih ni hotel sprejeti voznik. Voz je bil ob tej priliki poškodovan. Končno so napravili orožniki red in prijeli nekaj napadalec, med njimi tudi dva vojaka, ki sta bila v Florenci na dopusti. Freudentisti, več sto jih biva v Florenci, so zato vzemirjeni.

Republikanci in monarhija.

Milanska skupina republikanske stranke je razpravljala o stališču, katero naj zavzame na nedeljskem zborovanju v Rimu in pri tej priliki so se vprašali, ali način vojevanja in nade na možnost rešitve narodnega vprašanja še dopuščajo republikanci, da prenašajo sedanjo vladno monarhijo. Tudi uspeh Brian dovega potovanja v Rim in razmerje Italije do Nemčije so kritizirali prezirljivo.

Linčanje.

Birmingham, Ala., 7. aprila. — Tukaj se je ustanovil posebni odbor, ki je začel z agitacijo proti linčanju. Delegati so sestavili statistiko, iz katere je razvidno, da je bilo zadnjih trideset let linčanih v Združenih državah kakih 4000 oseb. 90 odstotkov takih umorov je bilo v južnih državah.

\$1000.00 nagrade.

Zadnjih osem let se je selilo toliko Slovencev na svojo grudo, kakor ne nikdar preje. Naselbine so rasle, kakor gobe po dežju. Obljubovalo se je ljudem bogastvo, če se kupi le kosček zemlje v različnih krajih. Skoro vsi premislili poroki in odrešeniki naroda so dajali pa še posebno dobre svete, ne idi v Missouri, ker tam so žabe, kače in pa mrzlica.

Zadnje štiri leta se nisem baval s prodajo zemlje Slovencev, temveč jaz sem le pazno gledal nesramno reklamo in pa uspeh različnih naselbin.

Slovenec, ali ni res čudež, da so vse naselbine ostale le na papirju ter v možganih zgolnih prerokov; zadnje na severu se podirajo celo s hrupom. Kajti Slovenci so bili vabljeni v kraje, kjer sploh ni mogoče živeti.

Edino v Missouri je ostala in procvita brez hrupa in reklame.

Vsak Slovenec lahko zasluži \$1000.00, ki mi po-kaže 12 slovenskih kmetov v Floridi, Texas, Wisconsin in Michigan, kateri imajo obstoj vsaj tak, kot povprečno 12 slovenskih kmetov v Missouri, da se žive IZ-KLJUČNO le od kmetijstva.

Slovenec, ako želiš imeti dom, tukaj si ga lahko na-praviš. O tem se prepričati lahko sam pri rojakih, ki žive že več let tukaj. Mi ne pridelujemo pomaranč, zelene, fig, niti ne krompirja ali kumarce za \$200.00 na akre, niti se ne pečemo z mlekom v velikem obsegu. Temveč mi svojo dovoljni s koruzo, pšenico, ovsem, senom, deteljo, kuretnino, prešiči, govedo, konji in mulami, pridelamo pa tudi fižol, krompir, vsakovrstne sadja in posamezniki tudi nekaj vina, a živi se lahko dobro in pošteno. Taka je torej naša naselbina, ki ni v bogastvu, pač pa v procvitu in na solidni podlagi. Pridi obiskat Slovence in dobiš boš jesti kakor ne bolje v najboljšem hotelu v Ameriki in to vse domače.

Slovenec, ki želiš imeti svoj dom, na katerem je treba trdo delati, tukaj ga dobiš, boljšega nikjer širrom Amerike, kolikor je meni znano. Jaz nisem agent od danes do jutri, ampak stalen posestnik in znan vsaj 50 milj naokrog.

Pridi v naše kraje in ako nočeš, ne hodi k meni, ker v Ripicy in Butler Countijih je precej Slovencev raztresenih. Prepričaj se, kako so bolni po zatrdilu ničvrednih ljudi, in našel boš le polnolične rdeče otroke in ljudi, zdra-ve kakor kjerkoli drugje.

Dežela rabi pridne ljudi in zato Vas ona vabi in ne jaz. Vsa ravnina je sedaj v kanalizaciji in od mlak je bedasto govorenje od bedastih ljudi, ki ne poznajo de-žele.

V desetih letih od sedaj preskrbi lahko južni Mis-souri vsa žita, prešiče in polovico govedi za 40 milio-nov ljudi, da ne omenjam prav nič druge pridelke.

Zemlja se dobi tukaj primeroma poceni v valovitih krajih narejene kmetije in v ravnini pa gozd, ker čiste ravnine nikdo ne prodaja. Jaz ne prodajam nobenemu gozda v ravnini, ampak vse izčistim, da je za orati. Pridi in izberi si kos. Plačila po dogovoru, kakor moreš izplače-vati. Imam precej svoje zemlje, ki je nemoreno urediti s svojimi financami. Prodajam poceni in naredim kmetijo, kjer boš lahko mirno in zadovoljno živel. Pridi in poglej naše polje in pa pridelke, nikdar ti ne bo žal poznati našo deželo.

Ako pa hočeš čez noč postati premožen, potem na-ši kraji niso zate; če hočeš pa resnično pridobiti svoj dom s trdim delom, potem ga dobiš kakor nikjer drugje.

Zapomni si, dežela te vabi in ne jaz, jaz ne rabim tvojega denarja. Kupi sam in kjer hočeš in pridruži se nem, ker čimveč nas bo, tembolje bomo napredovali.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Socialni boji slovenskih kmetov.

(Dalje.)

III.

Razlika med revnimi in bogatimi v časih kmetijskih uporov ni bila večja kakor je dandanes. Kapital se ni bil zbran v posameznih rokah v velikih množinah kakor v sedanji dobi veletrgov in razvite industrije.

Pa četa razlika ni bila večja, je pa bila očitnejša. Bila je tedaj doba, ko je bilo življenje vsakega posameznika javnosti odprta knjiga. Prav tako kakor tam, kjer stanejo v mali izbi mnogo ljudi. Politično in pravno življenje se je odigravalo pred očmi vseh, na sejnih in v cerkvah. Na malem prostoru so se naselili drugi pri drugem reveži in bogatini. Za vsakega posebej se je vedelo, kakšno je njegovo življenje, kako veliko je njegovo premoženje. Rokodelci je delal javno pred očmi vseh, trgovci javno kupovali in kmeti javno prodajali.

Bogataši niso skrivali svojega premoženja, kakor dandanes predavali in finančno. Izpremeniti ga niso mogli. Razkošnost je tedaj cvetela; bogati plemeniti so ljubili lepe obleke, dragocene orožje, kupili so po svojih domovih draga, redke kovine in umetnine. Javno so se ponašali s svojim blagostanjem; to ni bila samo prazna navada, temveč potreba družabnega ugleda. Tiste čase je zvezovala umetnost, kakor preje in pozneje nikdar. Dragocene rezbarije, slike, razni kovinski izdelki izredne umetniške vrednosti se dandanes pričajo o tem. Kar je dandanes samo dolgočasna obrt, je bila tedaj resnična, živa umetnost. Se dandanes so umetnine iz tistih časov jako dragocene. Prav posebno mnogo umetnin iz srednjega veka je še danes najti v različnih cerkvah. Cerkev sv. Štefana na Dunaju ni n. pr. sloveča samo zaradi svojega zvonika, temveč tudi zaradi dragocenih rezbarij, ki se nahajajo v njeni notranjosti. Tedaj časa se umetnikom ni nikamor mudilo z delom. Čas ni imel nobene vpliva na izvršitev takega dela, kakor danes, ko je čas jako dragocen.

Dandanes je drugače. Bogastvo se ne vrti več v razposajeno umetnost, temveč v podjetja in spekulacije. Blesk ni več potreben za ugled in posameznikov se ne čeni po oblačilih.

Ne le bogastvo, tudi beda in revščina je bila očitnejša; dandanes se revščina strahopetno prikrija in le s težavo, s pomočjo najraznovrstnejše statistike si skušamo napraviti nekak pojem o resničnosti. Tedaj pa revščina ni bila hudodelska sramota. Bila je, če ne že ljudem, pa vsaj Bogu dopadljiva. Imeli so reveži pravico sklicevati se na Kristusa, ker so resnično tudi vanj verovali. Ker pa so imeli pravico se sklicevati na Boga, je bilo to dovolj, da je v bednih masah živele duševno življenje res črpno iz naukov krščanstva in svetega pisma. Razlika med revščino in bogastvom ni le budila nezadovoljnosti med revnimi, temveč je ganila mnogokrat tudi višje in globlje čuteče narave iz gospodujočega razreda. Predstavimo si le srednjeveški sejm ali velike cerkvene svečanosti, kjer se je šopirilo razposajeno bogastvo in je kričala obupna, najnižja, najgusnejša beda. Tu se je najlažje presodilo to nasprotstvo, ki se je kazalo javno v kričavih barvah.

Seer so se posamezni stanovi med seboj strogo ločili. Iz tistih časov so ohranjene postavke, ki so na primer prepovedovale nplemenitnikom nositi opravo plemenitajev. Mešan ali pa svobodni kmet, čeprav je bil premožen, se na zunaj ni smel kazati enakega gospodi. Po obleki se je poznalo človeka, h kateremu stanu pripada, h kateremu razredu spada in kakšno je njegovo družabno in materialno stanje.

Stara rimska kultura je imela odločen vpliv na gospodujoči razred. Bogati sloji, plemstvo in veliki trgovci so hrepeli po antiški književnosti in znanosti, tam so našli samega sebe: naprej strmečega, vodilnega, samozavestnega človeka. Veliko mešanstvo, plemstvo se je oprlelo poganskega rimskega prava, ki je varovalo njihovo lastnino in premoženje, ki je bilo kakor nalašč napisano zanje. Stara poganska literatura, brez vsakih sledov kakega odrekovanja in krščanskega samozavejanja, polna brezobzirnega življenja in nasladih, je ugajala željam in potrebi tega gospodujo-

čega sloja, ki ni hotelo bogastva samo množiti, temveč ga tudi polno uživati.

Toda če je bogati sloj, plemstvo in veliki meščani, rešil iz strahovitega propada stare rimske družbe njen najboljši plod, rimsko pravo, znanost in po nasladnem življenju hrepenečo literaturo, je našel podjarmljeni sloj, kmetje, rokodelci, propalo nižje plemstvo in proletarijat tiste dobe, svoje dragoceno koprnenje v evangeliju, ki je gnil z veliko vohemenco nasprotje revščine in bogastva v zadnjih dnevih gnjile rimske družbe v višino. Evangelij je prinesel tem revnim in neomikanim slojem veselo poročilo o enakosti, komunizmu med prvimi kristjani. Ni bilo treba nobenih komunističnih teorij, ker ni šlo za to, ali je družba ekonomsko in duševno sploh zrela za komunizem ali ne, temveč šlo je za to, da se izvrši to, kar je zapisano v evangeliju in se tako odstrani beda. Ta komunizem bil bil površen; obstajal bi izključno iz delitve. Tudi to ni moglo biti merodajno; odločilno je moglo biti le to, da bi vsaka delitev koristila revežem in škodovala bogatinom. Cisto naravno je, da je morala ta ideja, porojena iz evangelija in zgodovine apostolov, trčati ob najbogatejšega med bogatini — ob cerkev. Ona je imela tedaj največ pravice in navadno največ zemlje. Ona je bila ravno tako velik fevdni gospod, kakor baroni in grofje. Ideja je rodila verske boje, ki jih je srednji vek poln. Cerkev je bila politična gospodarka države, bila je en sam, velikanski in imponujoči upravni aparat. Oba sloja tedanje družbe, gospodujoči in podjarmljeni, sta se ljuto pihala, da bi si osvojila cerkev; samo z njeno pomočjo je bilo mogoče enemu sloju vladati nad drugim. Sploh vladati!

Plemstvu, trgovcem in velikim meščanom je bila odprta pot tudi do druge, nekrščanske kulture — do poganske. Bogati sloj je lahko razširil svoje duševno obzorje preko mej krščanstva. Odprta jim je bila pot do nevere, kateri so se v srečo pripogibali, in zato so tudi umeli izrabljati cerkev za svoje politijske službe. Bila jim je cerkev kakor nekak nočni čuvaj. Poskrbelo se je, da nižjim slojem ni ušel duševni pogled preko mej evangelija, preko ozke začrtanosti mej krščanskega svetovnega nazora. Ostali so torej ti sloji na tleh brezpopojnega krščanstva. Zidali so nanj in verovali vanj. Kakor so si gospodujoči sloji prilastili rimsko pravo, tako so si tlačani prisvojili evangelij. Zato vidimo, da se vsi tedanji uporniki in nezadovoljnejši, kmetje, razne rebelije in tudi strogo verske komunistične sekte sklicujejo zgolj na religijske dokaze. Z odprto knjigo evangelija je hodil kmet okoli in iskal pomoči. Zato je bil pristopen protestantizmu, ki mu ni branil, da si je razlagal sveto pismo po svoje. Evangelij je postal bojno orodje.

Kakor so lateranizmu bili literarni izdelki starega krščanstva prepričevalni dokazi, ki so dokazovali v boju proti rimski cerkvi in papežu, da so Jezus in njegovi apostoli živeli revno, prav tako je služila ta literatura načinu mišljenja revnih tedanje dobe. Pa tudi plemstvo se je hotelo na temelju evangelija polastiti neizmernega posvetnega premoženja cerkve. In v evangeliju je izpoznavalo nižje ljudstvo svojega propovednika. Tam je bila zapisana "stara pravda" slovenskega kmetstva.

Povrnitev k staremu krščanstvu, k evangeliju, k "resnični besedi božji", je postala tedaj parola vseh papeštev nasprotnih stanov in strank. Vsak pa je razlagal to "božjo besedo" tako, kakor je najbolj prišlo njegovim interesom. Toliko časa, dokler je ostalo to "krivoverstvo" nasprotno samo papežu, ni bilo nevarno plemstvu in gospodujočemu razredu; nasprotno pospeševalo je celo njegove gmojne koristi. Naslednja Primozna Trubarja so na priliko jako goreče podpirali plemenitniki; bili so njegovi trmast zavorniki. Večina njih pa se ni navduševala za slovensko sveto pismo, temveč za vseobsejni cilj: obogatiti in si s tem povečati svojo moč. Cist tega madeža je bil Trubar in njegovi ožji prijatelji.

Zdaj, ko so nižji sloji obrnili isto orožje proti gospodujočemu sloju sploh, ko se po takozvanih "prekrščenih" in drugih verskih sektah začele širiti komunistične ideje, se je situacija brž izpremenila. Dva sloja sta si naenkrat stala nasproti: bogati in

revni. — Tako umevamo osamelost slovensko-hrvatskih kmetov v njihovem stremljenju po državnem socializmu. Na duševnem nebesnem svodu upornih kmetov, temlečih z obema nogama na rodni zemlji, se je moral pojaviti "kralj Matjaž" ali pa "cesar" Gubec.

IV.

Nevednost ljudskih mas je rodila bedo mase. Srednjeveškemu proletarcu, kmetu in rokodelcu, je bila pot do izobrazbe zaprta. V literaturi se narodov jezik še ni vpošteval. Z latinščino in grščino pa ti sloji niso razpolagali. Literatura, pisana v narodovem jeziku, je morala najti krepke odmeve le med plemstvom, temveč še bolj med kmetiskim ljudstvom in rokodelci. Toda vsa svetopisemska narodna literatura ni mogla in ni znala razložiti ljudstvu vedno večje kompleksnosti družabnega stanja, ni mogla odstraniti naraščajoče duševne in gmojne revščine. S samim evangelijem se v vsakdanjem življenju ni moglo prodirati, kakor je prodiralo visoko plemstvo in bogastvo z rimskim pravom, ki je bil najlepši duševni produkt razumnih in praktičnih Rimljanov.

Pa ne le, da nižji sloji tedanje družbe niso imeli pristopa do višje znanosti, oni tudi niso po njej naravnost hrepeli. Čemu znanost? Da izpozna resnice? Resnice ti sloji niso potrebovali, ker so jo morali pretrdo čutiti. Vemo: človek, ki izpozna svoj propad, se boji resnice. On se skuša odtrgati svetu in življenju. V svoji notranjosti išče dokaza, s katerim se tolaži in goljufa. Samo tisti, ki ve, da mu more bodočnost dati več, nego mu je dala preteklost, ima nejasno bodočnost, da izpozna svoj svoj resnični položaj, da pospeši napredek z znanostjo.

Tedaj bodočnost ni pripadala revnim, kmetu in rokodelcu, temveč bogatemu, vladajočemu sloju; le ta sloj je imel resničen interes na znanosti in napredku. Tlačeni, zgolj ob evangeliju živeči sloji so slutili svoj družabni poraz. Čim bolj so premišljevali o svoji bodočnosti, tem večji je bil obup, tem mrkejša bodočnost. Rodila se je vera v čudeže, v kralja Matjaža, ki pride nenadoma in jih osvobodi suženjstva.

Kadar bo kraljevič Marko kraljeval, onda bo kmetič dobro kmetoval.

Tisočletno kraljestvo prvih kristjanov, hilizem, se je povrnil z vso krastoto v uborna stanovašišča rokodelcev in v kočje podložnih kmetov. Koprneli so po čudežih, lepo opisanih v evangeliju, in verovali so vanje. Šli so v svojo notranjost, iskali in grebli po njej. Ni drugega se ni moglo roditi iz tega, nego sovraštvo proti višji poganski kulturi, proti znanosti bogatin. Ker je primanjkovalo kulture in znanja, je nastopila mistika. Ne smemo se torej čuditi, da se je nekaterim voditeljem upornih kmetov večših kak "prikazalo", da so se "zamaknili" in potem blagoslovljali križe in sveče podohe, ki so jih nosili nezadovoljnejši s seboj na dolgih drogah. Pri ekstremnih naturah se je napašed fantazija bednega in izkoriščanega človeka razgrla ob goreči molitvi in rodila se je površna askeza, izražajoča se v prostovoljnem stradanju, beraštvu in popolnem odrekavanju. Veselo, razposajeno življenje, meseni in nasladni občutki visokih, vladajočih stanov so rodili na tej strani strasten črt do življenja. Velika je bila stvar, za katero so se borili; ni šlo za nič manj, nego za "resnično besedo božjo", in zato so šli nezadovoljni kmetje brez strahu v smrt na "kole" in v najgroznejše muke.

Askeza, ki se je udomačila prav posebno pri skrajni levici tedanjih nezadovoljnejšev, pri raznih komunističnih sektah, pa ni našla odziva pri kmetiskem in rokodelskem ljudstvu. Kmet je trdo delal in zato je potreboval življenja in veselja. On je bil že po svojem poklicu marljiv in čeden človek. Če hočemo izpoznati krščansko askezo, jo moramo premotriti tam, kjer je najbolj razvita, pri takozvanih "puščavnikih" in drugih enakih ljudeh tedanje dobe. Ti ljudje so črtli življenje; zaradi tega so se mu odrekli. Šli so tako daleč, da se niso niti umivali, niti si kuhali jedi, niti si popravljali obleko — da, niti las in nohtov strigla, vse to zato, da služijo Bogu, tistemu mističnemu Bogu, ki so si ga sami ustvarili v svoji bedi in duševni onemoglosti. Od-

rekli so se posvetnemu uživanju in slehernemu veselju. To mišljenje in čustvovanje pa je temeljilo v bistvu — seveda ne brez izjeme — v lenobi, trmi in nečednosti.

Delavni, produktivni sloji se niso mogli vneti za tako življenje kljub svoji neznanosti bedi. Posebno kmetu ni v ničemer ustrezala ta lenoba in zavetna umazanost. Četudi se je rodila askeza v brezmerni revščini, se vendar ni mogla razviti med ljudmi, ki so živeli od dela svojih rok. Ideje tedanjega najnižjega proletariata so se izražale v sanjah. Kmet in rokodelci sta šla samo do pol pota. Dalje nista mogla; zakaj čutila sta pod svojimi nogama šetla, zemljo. Imela sta še neki materialen objekt, ki sta se ga oklepala.

Komunistične sekte tedanjega časa se med Slovenci niso uveljavile. Tupatam so se pokazali mali početki, ki pa so se kmalu zatrli. Tudi jako razširjena sekta prekrščenec, ki so se odlikovali kljub svojim komunističnim idejam po izredni marljivosti, vestnosti, čednosti in miroljubnosti, in ki so imeli svoje glavno taborišče na Moravskem, se ni razširila pri nas znatneje. Pojavljali so se tupa-tupa, a ker jih je posvetna in cerkvena gospodstva zelo preganjala, se niso mogli ukoreniniti. Zato tudi mednarodni duh te sekte ni vplival močnejše na slovenske nezadovoljnejše. Posebno kmetje so bili še duševno preomejeni, da bi bili pristopni drzejšim družabnim ciljem.

Lokalna ali pokrajinska omejenost je bila posebnost kmetске in rokodelske produkcije. Poljedelska produkcija (v ožjem smislu) napravljala iz ljudi stalna bitja. Košček domače zemlje ali mala hišica v mestu zahteva od človeka vse gmojne in duševne sile. Le domača dedščina je predmet opazovanja. Ona omejuje duševni pogled, ustvarja lokalni patriotizem, navdušenje in sovraštvo se giblje v teh ozkih mejah. Zato je bil o-svobojevalni boj v teh razmerah jako težak in samo tam, kjer so komunistični proletarci srednjega veka se polastili upornega kmetškega gibanja, je nastopilo to družabno gibanje zmagovalno, kakor n. pr. v Italiji, na Angleškem in med taboriti na Češkem. Pri nas so bile duševne smeri tedanjega komunizma prešibke, da bi mogle premagati lokalno obzorje kmeta in rokodelca. Lahko se reče: neuspehi kmetjskih vojev pri nas so posledica raztresene in neznanstvene revolucionarne misli.

Ko so se uprli nemški kmetje, je zaščitnik protestantizma, Luther, ta upor preklel. Zakaj njegov glavni dokaz je bil ta, da je odločilen novi testament. Novi testament je nastal v dobi, ko se je rodilo znamenito rimsko pravo. Kljub svojemu očitnemu materializmu se je absolutno vladarstvo oprijemalo novega testamenta in poizkušalo ubiti starega, kmetu prijaznega Mozesa.

Toda masa nezadovoljnega elementa, kmetje in rokodelci, ni bila prav nič podobna staremu rimskemu ljudstvu, ki je bilo plašno, hinavsko in strahopetno. Ni prijala tej masi ponižnost, ki jo je učil novi testament. Posedujoči kmet (četudi pogojno posedujoči), je vedel, da ne živi od milosti druge, temveč od trdega dela. Pripravljen je bil, da živi grajska in plemenita gospoda od njega. Trdo delo in pa način mišljenja, utrjenega v borbi z zemljo, je pospeševalo uporni duh in kmetško trmo. Zato kmet ni pojmoval ponižnosti, kakor tudi askeze ne, temveč je pograbil v novem testamentu nekaj drugega: sovraštvo zatiranju! Še dandanes lahko opazujemo, da je med revnim kmetiskim ljudstvom v živem spominu oni del novega testamenta (apokalipsa), ki z nekako rebelično zadovoljnostjo pripoveduje o bodočem poginu obstoječe krivične brezsrčne družbe. Najlepše berilo za revne kmetске ljudi pa je stari testament, poln spominov na kmetško demokracijo, ki ni brezobzirno vojno mogočni ošabni tiraniji.

Ta rebelični duh je vodil slovenske kmete srednjega veka v boj. Cilj je bil velik: osvoboditi si državo in z njeno ter "resnično besedo božjo" zavladati nad takozvanim neproduktivnim slojem. Posedujoči kmet in rokodelci se nista mogla navdušiti za komunizem v smislu neposrednjega proletariata, temveč sta se hotela iznebiti bremen, kiso ga ju ovirale v svobodnem kretanju; ustvariti sta hotela nekak večno stalnega, enakost in ljubezen, kmetško primitivno demokracijo, ljudovladno kmetstvo in rokodelstvo.

Toda čas za to še ni prišel. Pot napredka je vodila drugam, in ideja je že pri svojem rojstvu imela smrtno kal v sebi.

K socialnim nasprotjem tiste dobe se je pridružilo še drugo nasprotje: narodno. Narodno nasprotje se je tedanjim čas, posebno na Angleškem in na Češkem, spopolnilo z verskim nasprotjem. Pri nas je bilo deloma drugače. Gospodarsko so slovenske pokrajine že tedaj močno zaostale za Nemci in Čehi. Industrija, trgovina, znanost in umetnost so bile nerazvite. Kar je bilo tega, je imelo nemško in pomembno plemstvo in druga tuja visoka gospoda. Domačemu rodu se v tem oziru nič bolje ni godilo, nego pod turško oblastjo zdihujočim balkanskim narodom. Plemstvo je bilo nemško. Nemški briksenski in brizinski škofje so protizirali nemške naseljence, nemške rokodelce, trgovce, umetnike. Z njihovo pomočjo so se naseljevali med slovenskim ljudstvom celo nemški kmetje. Še dandanes naletiš med tridimi slovenskimi kmeti na izrazito nemška imena, tako n. pr. po bohinskih in škofjeških hribih. Po mestih in gradovih so gospodovali tuji. Na boljnih župnijah so sedeli Nemci ali Italijani in Slovence je dobil kvečjemu malo farno. Le malo Slovencev je imelo vplivnečino in boljše mesta. Tudi bogati samostani, ki jih ni bilo malo, so bili povečini v oblasti tujcev. Istotako so bili večidel tudi škofje Nemci in tuji. Po cerkvah se je — v kolikor se je sploh to vršilo — pridigovalo v nemščini; pisma so se pisala istotako v nemščini in latinščini. Nemščina je bila v uradu in v cerkvi absolutna.

Tako je masa, kmetje, mali meščani, kateri so se večinoma ukvarjali tudi še s poljedelstvom, videla v tujem svojega nasprotnika. Tujec in izkoriščevalec sta postala nerazdružljiv pojem. S tem čustvovanjem je simpatizirala vsaj tudi nižja duhovščina in nižje plemstvo. Boj proti tiraniji se je izražal vsled tega v nasprotovanju napram cerkvi in bogatemu plemstvu. Želja po bogastvu je morala roditi nezadovoljnost s cerkvijo, ki je bila največji zemljiški posestnik. Tla za versko reformacijo so bila tudi med nižjim ljudstvom ugodna. Narodni čut pa se ni mogel pri teh razmerah razviti v drugo nego v slojno sovražstvo.

Nihče drugi med Slovenci torej ni mogel biti zaščitnik verske in še bolj cerkvene reformacije nego kmetiski sin Primož Trubar in gibna sila socialnih stremljenj Slovencev, v katerih so bili več ali manj zavedno skriti tudi narodni in politični cilji, ni mogel biti nihče drugi, nego kmet Klander ali pa Matija Gubec.

Še predno pa sta se mogli te dve gibanji utrditi in ukoreniniti, ju je že zadušila socialna krivica — sila!

Rad bi izvedel za naslov rojaka JOZEFA NOVAK, doma iz Cimerne, fara Svibno pri Radečah na Dolenjskem. Pred dvema letoma je bival nekje v Greensburgu, Pa. Prosim cenjen rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali pa naj se mi sam javi, ker bi se rad pogovoril z njim radi važnih stvari. — Michael Dušak, Box 186, Canonsburg, Pa. (7-10-4)

Rad bi izvedel za naslov svojega rojaka Franka Kebe, podomače Čope iz Dolnjega Jezera št. 9 pri Cerknici na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, za kar mu bom hvaležen, ali naj se sam oglasi, ker poročati mu imam več važnih stvari iz stare domovine. — Anton Martinčič (Junetov), Box 136, Josephine, Pa. (7-10-4)

POZOR! HIPNOTIZEM

Izšla je vsestruki zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v start domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatero stvar, o katerih dozdaj še slutiti ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvajsetimi krasnimi slikami. V njej so natančno navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavadne.

Stane 60 centov. Tri knjige \$1.50. Oni, ki ni ž njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročite pri:

"SLOVENSKE KNJIGARNA".
P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Se resnično oglasov ni odgovoril, se ne upravičeno za vrednotiti.

VABILO

na
VESELICO,
katero priredi
DRUŠTVO SV. BARBARE
v soboto 29. aprila 1916
v dvorani g. Antona Mauser
na Hostetter, Pa.

Pričetek veselice bo točno ob 6. uri zvečer.

Tem potom ljudno vabimo vsa društva ter posamezne rojake in rojakinje, kakor tudi brate Hrvat, da nas s svojim obiskom mnogobrojno počastijo. V enakih slučajih bomo tudi mi vedno in povsod na razpolago.

Vstopnina je \$1 za moške, go-spe in dekleta pa so vstopnine proste. Za fino postrežbo in sveže pivo bo skrbel odbor. Fantje in dekleta, možje in žene, pridite vsi, ker zabave ne bo manjkalo. Tudi pelo in plesalo se bo, kolikor bo sree poželelo. Na veselici bo igral rojak Anton Mauser.

Na veselo svidenje 29. aprila se pripravite. Odbor.

Zano tudi opozarjam vse člane, da je bilo pri zadnji seji sklenjeno, da mora vsak član, ki ni preveč oddaljen od društva, plačati \$1, če se udeleži veselice ali ne in zelo oddaljeni pa le 50c, ker veselica se priredi zato, da zboljšamo društveno blaginjo, do katere imamo vsi člani enake pravice. Nadalje smo tudi sklenili, da plača vsak neoddaljen član, ki se seje ne udeleži, 25c v društveno blaginjo in ako pa izostane celo od glavne seje, potem pa 50c; izkazati se le bo, ki se naznanjen pri tajniku. Toliko v pojasnilo, da se ne bo morda kdo obotavljal plačati, kdor pa ne bo plačal, bode suspendiran za podporo za časa bolezn.

S sobratiskim pozdravom
John Zafatta, tajnik.
(7-10-4)

Kje je ANTON BENSAT? Doma je iz Vipolže na Primorskem in je bil svojevčasno zaposlen v Clevelandu, O., v tovarni za led. Sporočite mu imam nekaj važnega o njegovih dragih v stari domovini, katere je vojna razkopala in pregnala z rojstne grude. Prosim cenjene rojake, ki ga poznajo, da ga opozore na ta oglas. Njega pa prosim, da mi nemudoma sporoči svoj naslov. Frank Magajna, No. 2, Box 166, Smithfield, Pa. (6-12-4)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v državi ILLINOIS naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH, kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo stroko spadajoče posle ter izdajati pravoveljavna potrdila, vsled česar ga rojakom najtopleje priporočamo.
Upravištvo Glas Naroda.

NOVI CENIKI GOTOV.

Naši novi veliki krasni ceniki 5000 so gotovi in jih pošiljamo brezplačno.

Prosimo cenjena slovenska in hrvatska društva, katere nameravajo kupiti to poletje zastavo, regalice, kape, znake, pečate in sploh kar se potrebuje za društva, tako tudi za pevška društva, da nam izvolijo pisati po cenik in gotovi smo, da bodo z našo ceno in blagom popolnoma zadovoljni.

IVAN PAJK & CO.,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.
(7-4 6x v 2 d)

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

prilporeča se vsem Slovenskim tamburistim zborom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšim sistemom in najpopolnejših umetniških načelih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi motnili. Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.

Veliki ilustrirani cenik s slikami pošljem vsakemu zastopniku.

Ivan Benčić
4054 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER za revmatične bolezni, okorelost in neugodnost sklepov in mišic.

Pristni prihaja v zapavo, kot je nastal, tukaj. Odklonite vse zapave, ki niso započeni z Anchor varstveno znamko.

25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington St. New York, N. Y.

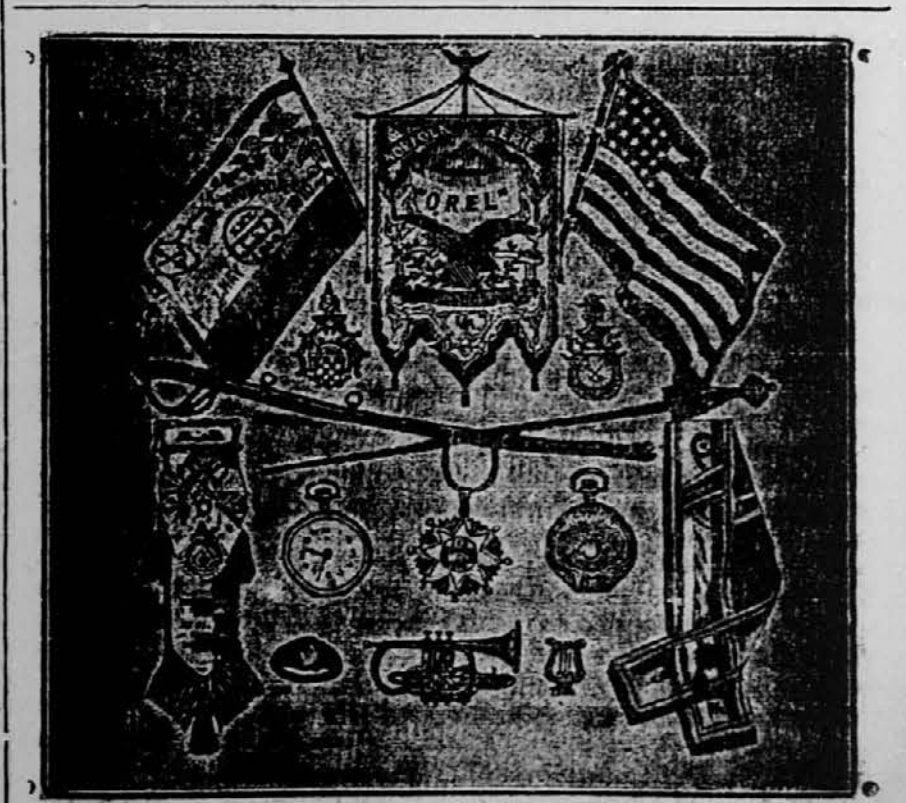

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 60h črnih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moški krasni brki in brada in ne bodo odpadali in ostvili. Revmatizem, kostbolni in trganje v rokah, nogah in vratu, v osumih dnu popolnoma odpravim, rane, opekline, bole, ture, kraste in grinate, potne noge, kurje ocese, ozeblino in par dneh popolnoma odstranimo. Kdor in može izdraviti brez upeha ranih mu jamim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, knjižico in žepni Kalendar in pošljite 4 cente v merkah za poštino.

JACOB WAHÖID,
1002 E 64. St. Cleveland, O.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRZAVAH. NAROČITE SE NANJI!

Kadar je kakšno društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalice, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete urno, verzično, privetke, prstane itd., ne kupite pred nikdar, da tudi mene za ceno vprate. Upravljanje Vas stane le 2c. pa si bode prihranili dolarje.

Čenike, več vst pošljimo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 329.

B. SEVERY:

Smrt Johna Darowa.

(Nadaljevanje).

Povedati moram tudi, da sem si navezal na noge male lesene deske in da sem po sili še bolj šepal kakor ponavadi.

Osborna in Allena se nisem bal, malo več strahu sem pa imel pred Maitlandom, ki se mi je za prvi pogled zdel, da bo zelo nevarna tekmeč.

Ko sem izvršil svoje delo, sem se odpravil k reki, stopil v čoln in se peljal skoraj celo miljo ob obali. Iz čolna sem vrgel v vodo mdrasa, deske, palice in vse, kar je bilo sumljivega pri meni. Ko se mi je zdelo, da sem že dovolj daleč dospel, sem stopil na breg in se odpravil proti domu. — Po reki sem se zategadelj vozil, ker sem mislil, da me bo policija zasledovala s policijskimi psi. — Če me je ali ne, tega ne vem povedati. — Vem samo to, da me je zasledil Maitland.

In s tem končujem. Predno bo to prebral kak človek, kom že mrtve, daleč v stran od kazni tega sveta. Da ne bo kdo rekel, da ne verjamem v oni svet, ker sem živel tako življenje, povem, da ne poznam strahu. Nobenega ne bom pustil za seboj, ki bi za mano jokali. Umiram v zavesti, da bom veljal na polju zločincev kot strokovnjak. — Zdaj še stojim na višini katere imenujem življenje. Še par minut, pa bom planil v silen prepad, in temo. Kaj je pa v tisti temi, tega ne vem.

Konec.

Ko smo to prebrali, smo začeli nestrpno pričakovati Maitlandovega prihoda. Vedeli smo, da ga bo ta novost zelo presenetila, mogoče še bolj kakor je nas.

Ko je stopil skozi vrata, mu je stekla Florencia nasproti in rekla:

— Dovolite mi, da vam prva čestitam. Noben človek na svetu bi ne storil toliko zame, kot ste storili vi. Nikdar vam ne bom mogla vsega povrniti. — Strašno sem bila žalostna, misleč, da se je moj oče sam usmrtil. Zdaj sem enkrat za vselej rešena teh misli. — Vrnemite mi, da vam ne morem z besedami povedati, kako sem vam hvaležna. Dovolite mi torej, da vam izročim svoto, katero je moj oče določil.

Maitland ji je podal roko in ji ni pustil dokončati stavka. — Ona ga je začudeno pogledala.

— Oprostite gospodična Darow — toda povem vam, da ne morem sprejeti za moje malo delo nikake nagrade. — To sem delal iz zabave in z zavestjo da morem vam nekoliko koristiti. — Ako mislite, da mi res kaj dolgujete, vas prosim, da mi napravite malo uslugo. — Seveda z veseljem, gospod Maitland, kaj pa?

— Ne vem, če ne bom zahteval preveč gospodična. — Vse, kar bo v moji moči, bom napravila. — Prosim vas torej samo to: — Nikdar ne govorite, da bi mi plačali delo, katerega sem napravil za vas. — Vse, karkoli mi poudite, vse bom odklonil.

Vprašujoče ga je pogledala in malo namršila obrvi. — Vediti, gospodična, da sem bil silno zadovoljen z vami. — Vse, kar sem vam naročil ste storili, pri mojem delu ste mi veliko pomagali in mi povsod sli na roko. Pravzaprav bi vam bil moral biti jaz hvaležen. — Žal mi je, da bila ta stvar tako hitro končana.

Ona ga je neprestano gledala v oči, on je pa nadaljeval: — Hvala vam za trud, ki ste ga imeli z menoj. — Hvala vam, prisrčna hvala. — In oprostite mi, če nisem bil z vami vedno tako gajanten, kot bi moral biti. — Zdaj pa moram iti, ker imam s tem slučajem še veliko dela.

Utihihni je za par trenutkov in s tresočim glasom nadaljeval: — Precej časa bo prešlo, predno se bova zopet videla. — Tedaj je pa smrtno prebledel. — Njegovo govorjenje se je izpremenilo v komaj slšno šepetanje:

— Jaz bom zelo pogrešal... prosim, oprostite mi... zdi se mi, da mi je malo slabo... Rajše grem na svež zrak... Oprostite... zdravstvujte... Opotekel se je k vratom in odšel, ne da bi izpregovoril kako besedo.

Kako je gledala Florencia na njim, so ji stale potne kaplje na njenem bledem obrazu.

Tisti večer je prišla k meni sestra in začela govoriti: — Da, saj pravim, možki ste pa res pametni. — Vse mogoče stvari veste, o zvezdah na nebu govorite, samo o tistem, kar se dogaja okoli vas, niti ne slutite. — Ali še sedaj ne veš, da se Maitland in Florencia ljubita? — Oba sta pa toliko ponosna, da ne moreta drug drugemu povedati.

Po teh besedah mi je bilo pa vse jasno, kar se mi je zadnje tedne zdelo skoraj nepojmljivo. — Čudil sem se, kako sem mogel kaj takega pregledati.

Ko sem se pogovoril s sestro, sem napravil majhen načrt, katerega sem že takoj naslednje jutro izvedel.

Maitlandu sem pisal, da je bil prejšnji dan tako odšel kot da bi se nikdar več ne hotel vrniti v mojo hišo. — Medtem da se je pa nekaj važnega pripetilo in da mora na vsak način priti k meni. — Najbolje še, če pride dopoldne, ko ženski ni doma.

Po preteku ene ure je bil že pri meni. — Bil je zelo bled in tako nervozen, da ga nikakor nisem mogel pripraviti, da bi sedel na stol.

Preplašen me je vprašal, kaj se je zgodilo. — Mrko me je pogledal, ko sem mu odvrnil: — Nekaj zelo važnega. — Nekaj posebnega se je pripetilo. Zato, da veš, Tvoja sreča je odvisna od tega.

— Moja sreča? — Kaj pa smatraš ti za mojo srečo?

— Mogoče več kot si misliš — sem odvrnil in mu položil roko na ramo. — Ali misliš, da ne vem, da ljubiš Florencia Darow?

— Dobro! — je vzklilnil — in če je že tako, kaj pa misliš?

— Kaj vendar? — K njej pojdi in ji povej kot mož, da jo ljubiš in jo vprašaj, če te hoče vzeti za moža. — To bi jaz storil, če bi jo ljubil.

Predno sem skonečal, me je prekinil:

— Pogled, prijatelj — jaz jo ljubim tako kot bi je nikdo na svetu ne mogel ljubiti. — Čakaj, da ti povem. — Ali misliš, da jo bom res zasnubil? — Ali misliš, da se bom tako igral z njeno hvaležnostjo? — Nikar mi ne segaj v besedo. — Jaz presneto dobro vem, kaj govorim. — Ali ji ni njen oče zapovedal, da me mora vzeti za moža, če jaz to zahtevam? — Ali ni rekla, da bo držala obljubo, ki jo je zadala svojemu očetu? — Ali ni podpisala s tem sama sebi smrtne obsodbe?

— In ti hočeš, da bi jo posili vzel za ženo? — Moj Bog, kako si ti podel človek! Kaj vendar nameravaš? — Naj mi ljubezen seže srce, ona ne bo nikdar vedela, da jo ljubim. — Ohlubi mi, da ji ne boš nikdar ničesar povedal o moji ljubezni. — Ohlubi, ohlubi, da ji ne boš nikdar povedal, da jo ljubim.

Zavzel sem svečano pezo in mu odvrnil: — Ohlubi mi, da ne bo od mene ničesar izvedela. — To sicer ni potreba, ker je že takoolitako že vse sama slišala.

— Kaj? — je vzklilnil ježno, toda beseda mu je zamrla na ustnicah. — Jaz sem namreč stopil k vratom sosednje sobe, kjer sta bili skrivti Florencia in Alica. — Vsako besedo, ki jo je izpregovoril Maitland sta slišali. — Ko sem odprl vrata, se je pojavila na pragu Florencia. Bila je bleda, toda veselje ji je sijalo iz oči. Par trenutkov se je ustavljala, potem je pa planila k Maitlandu in vzklilnila: — Moj ljubi, moj predragi!

Objela sta se in se strastno poljubila.

Zdaj pa lahko končam, ker moja zgodba je pri kraju. — Nekdo prihaja po veži. Najbrž je namenjen k meni. Skorajgotovo je Maitland. — Ker se ne ozrem, mi nekdo zatisne oči in pravi: — Ugani, kdo sem!

— Za božjo voljo, Jeaneta, kje si pa bila? — Jaz sem že čisto pozabil nate. — Veš, zamislil sem se v one čase, ko sem bil še fant. — Na pokopališču sem bila, na grobu svojega očeta. — In potem sem bila v mestu in sem kupila punčko za najino malo Jeaneto.

— Tako govoriš, kot da bi se že celo leto ne videla. — Da, Jeaneta, moje misli so bile daleč, daleč.

In zatem jo objamem in poljubim kot bi se hotel prepričati, če je resnična moja sreča.

Čitatelji gotovo uvidijo, da sem se v zakonu naučil tudi poljubljati in objemati.

Rad bi izvedel za naslov svojega očeta MIHAELA ČAMPA. Doma je iz Sušja pri Ribnici. Pred nekaj leti se je nahajal v Lorain, Ohio. Prosim cenjene rojake, da mi naznanijo njegov naslov, ali naj se pa sam javi svojemu sinu: John Champa, P. O. Box 291, Aurora, Minn. (10-12-4)

EDINI SLOVENSKI SALOON

v Duluth, Minn.
Rojakom Slovincem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. št. 413. Za obilen posest se priporočam. JOS SCHARARON

Za vsebino oglasov ni odgovor-
no ne upravnistvo ne uredništvo.

L dobite "GLAS NARODA" akod štiri mesece dnevno, izvzemli nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirik mesečnih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razporejamo 12,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovno unijo.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH,

: : DELO OKUSNO. : :

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državljani o knjigi Doli z orožjem?

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga ima vpliv na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodecend: Odkar je umrla madams Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dežel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lof. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Koszger piše: Sedel sem v našem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem našel, da bi se prestavilo knjigo v vsak kulturno jezik, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najboljši čistič knjižne, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hafer: — To je najboljša knjiga, kar se jih spominjam ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsekakor jo bom poslušal. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi bili širje krščanstva in učili vse narode....

Financijski minister Dumaževski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Kaj je bila pred kratkim v posetbi knjigi opetena na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprava šenka Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri
Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

STATE DEPARTMENT OF LABOR

BUREAU OF INDUSTRIES

AND IMMIGRATION

Ščiti naseljenice in jim pomaga. Splošni nasveti, pojasnila in pomoč zastopni. V vseh jezikih. Pojasnila, kako postati državljan in o državljanskih pravicah. Pridite ali pišite!

Newyorški urad: 230 Fifth Ave. Urad v Buffalo: 704 D. S. Morgan Building.

Kje je moj brat JAKOB JAMES? Doma je iz Mlake pri Kočevski Reki. V Ameriki biva že kakih 9 let in se je nahajal vedno kje v Šumah. Pred tremi leti sem prejel zadnje pismo od njega iz St. Louis, Mo. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Joseph James, 56 Noll St., Brooklyn, N. Y. (10-12-4)

POZOR!
Za ure, verižice, prstane ter raznovrstno zlatarino in srebrnino obrnite se name. Prodajam tudi Columbia grafofone in slovenske ter drugorazlične plošče. Pišite po cenik!

ANTON J. TERBOVEC,
P. O. Box 1, Cicero, Ill.

NAZNANILO.
Cenjenim naročnikom v West Virginiji in Ohio naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. ZVONKO JAKŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Upravnistvo Glas Naroda.

Mr. ZVONKO JAKŠE, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Upravnistvo Glas Naroda.

HARMONIKE

Social harmonike vrste inštrument in popravljanje po najnižjih cenah, a določeno in zanesljivo. V posravnice množično vrnite pošto, kar sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravi vsake harmonike kakor vse druge harmonike ter rešam po delu harmonike, ki so v napravi in nadležni pripravi.

JOHN WHITNEY,
1819 East 10th St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMAR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravnistvo Glas Naroda.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 $\frac{1}{2}$ pri 13 $\frac{1}{2}$ palca velik.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev,

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v snamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpeljemo zašljani atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

62 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma iskrenja ali imena parnika. Obrnite se skupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

62 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dosepejo denarne pošiljke tudi sedit zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljke v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$13.25 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.